

ЛУЦЬК
ПІДТВЕРДИВ СТАТУС
ЛЕГКОАТЛЕТИЧНОГО
ЦЕНТРУ КРАЇНИ

стор. 11

ВИСЛАННЯ ВІЛЬНИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Хроніки ЛЮБАРТА

№ 45 (246) • 19 листопада 2015 року

Передплатний індекс – 49831

• НОВИНИ • ПОЛІТИКА • ІНТЕРВ'Ю • КОМЕНТАРІ • ФАКТИ • КОМУНАЛКА • СПОРТ • ЗІРКИ • НОВИНИ • ПОЛІТИКА • ІНТЕРВ'Ю • КОМЕНТАРІ • ФАКТИ • СПОРТ •

НОВАЧКИ ТА СТАРОЖИЛИ ЛУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

стор. 6

ДОРОГІ ЛУЧАНИ!

28 346 містян – ваших, моїх краян – підтримали мене особисто і команду УКРОПу під час цих виборів. Це ті люди, які відчули потребу в змінах, ті люди, які творять ці зміни й дозволяють їм бути.

Дякую кожному з вас за довіру та підтримку, сьогодні я відчуваю відповідальність за кожен відданий за мене голос. Сьогодні я по-новому дивлюся на місто, на тих людей, яким я виявився потрібним.

До слова, так склалося, що ми отримали підтримку там, де на неї навіть не чекали, водночас там, де найбільше сподівалися, її не було. Це новий досвід для мене, нові зобов'язання і нові відчуття.

Маю потребу й бажання зробити щось вагоме для міста, кожного з вас, власне, в тих обставинах, які склалися сьогодні.

Тож ми докладемо максимум зусиль, аби фракція УКРОПу в міській раді працювала ефективно і продовжувала реалізовувати ті ініціативи, які принесуть нашому місту зміни – зміни, час яких ще, можливо, не настав.

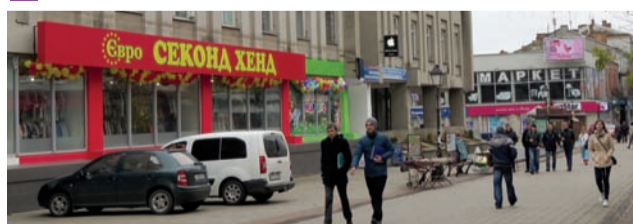
Утім люди, які повірили у нашу команду, прийшли і проголосували за УКРОП, Ігоря Палицю, Олександра Товстенюка – це ті лучани, які вже випередили свій час, які відчувають потребу у нових підходах та НОВОМУ ЛУЦЬКУ.

Позитивні зміни тривають, і йдеться тут не лише про Луцьк чи Волинь. Змінюємося ми, змінюється Україна, змінюється світ.

Насамкінець вітаю Миколу Ярославовича та його команду із отриманим результатом, бажаю сил та натхнення виконати усі взяті на себе зобов'язання. А зі свого боку запевняємо: великою командою УКРОПу ми допоможемо зробити Луцьк кращим.

*Олександр ТОВСТЕНЮК,
голова правління Фонду Ігоря Палиці
«Новий Луцьк»*

КОМУНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

МІСЬКИЙ ШАНХАЙ: ЯК ВПОРЯДКУВАТИ ВИВІСКИ Й РЕКЛАМУ

Нещодавно масштабна реклама магазину вживаного одягу на вулиці Лесі Українки в Луцьку так вразила громадськістю своїми формами і кольором, що спричинила гостру реакцію активних лучан. На сірому фоні будинку майоріли на червоному кількадеметровому тлі білі літери, а поруч розмістили магазин, власники якого перефарбували частину своєї стіни у яскраво-салатовий колір.

стор. 5

ІСТОРІЯ ЗАБУДОВИ

ЗАВЯТИЙ КОНСТРУКТИВІСТ ХОДАКОВСЬКИЙ: АРХІТЕКТУРА ЛУЦЬКА ШІСТДЕСЯТИХ

Місто як форма суспільної організації матеріально живе у кимось створеному просторі. Це та річ, яку колись задумували, проектували, реалізовували на папері, а потім втілювали у природі. Архітектура та містобудування – це стратегічні сфери творчості, які визначають, як цілому місту жити в майбутньому, куди ходити, як пересуватися і задовольняти потреби жителів. Євген Ходаковський – один із головних архітекторів радянського Луцька, головний проєктант колишнього ЦУМу та низки інших об'єктів міста.

стор. 8-9

СПОЖИВАЧ

СМІТИТИ ПО-ЄВРОПЕЙСЬКИ: ЩО МАЄ ЗМІНИТИ УКРАЇНА

Згідно з Угодою про асоціацію з ЄС Україна протягом трьох років має імплементувати Директиву Європейського парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року про відходи. Оскільки півтора року від часу підписання документа вже минуло, залишається ще стільки ж. Отже, Україна за цей час має запровадити, хоча б на законодавчому рівні, європейські стандарти поводження з відходами.

стор. 10

Х УМІЛІ РУКИ

Два нові верстати, за допомогою яких студенти зможуть виготовляти меблі для шкіл та дитсадків Луцька, отримало Луцьке вище професійне училище будівництва та архітектури від Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк».

Ідеться про нові деревообробні верстати (форматно-розкрійний та кромкооблицювальний) вартістю понад 100 тисяч гривень, пише Інформаційне агентство Волинські Новини.

В училищі здійснюють підготовку майже за усіма напрямками робітничих спеціальностей: муляри, штукатурки, електрозварники, живописці тощо.

Вік навчального закладу поважний – понад 60 років. Тому багато устаткування, за яким працюють студенти, належить ще до минулого століття. А час диктує нові вимоги до якості.

І ось днями на умовах двосторонньої співпраці студенти деревообробної спеціальності отримали від Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» два верстати, які дозволять

ЛУЦЬКЕ ВПУ ВИРОБЛЯТИМЕ МЕБЛІ ДЛЯ ШКІЛ І ДИТСАДКІВ

забезпечити цикл виготовлення корпусних меблів на базі училища.

Як зауважив директор ВПУ Ростислав Собуцький, питання вирішувалося не одразу, адже всім відомо про ситуацію в державі – Фонд допомагає учасникам АТО, а представники училища не нагадували про себе.

Директор навчального закладу висловив вдячність Фонду за те, що навіть у такі

скрутні часи було знайдено можливість допомогти училищу. Після відповідного освоєння техніки навчальний заклад зможе втілювати в життя свої плани.

Для Фонду підтримка таких проєктів принципова, оскільки тепер студенти не лише мають змогу опанувати особливості усіх етапів виготовлення меблів, а й забезпечувати потрібним інвентарем навчальні заклади Луцька, й

ціна таких виробів буде суттєво відрізнятися від ринкової.

Студенти-першокурсники тільки почнуть опанувати можливості нових верстатів, а от старшокурсники впевнені, що тепер зможуть підвищити свою кваліфікацію. Адже до цього окремі деталі доводилося замовляти у приватних фірм, що завищувало кінцеву вартість виробу.

Студент п'ятого курсу ВПУ будівництва та архітектури Назарій Мельник розповів, що верстат дає змогу виготовляти різноманітні меблі, робити це більш професійно, адже це один з найкращих верстатів для виготовлення меблів.

Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк» почав співпрацю з навчальним закладом уже давно. Студенти-художники завдяки стипендіальному проєкту втілюють творчі ідеї, розписуючи лікарняні палати для малечі. А нове устаткування уже невдовзі дасть змогу столярам, які навчаються в училищі, виготовляти якісні меблі для шкіл та дитсадків Луцька.

Х ЯК НЕ ТРЕБА

ПІДЛІТКА СУДИЛИ ЗА ТЕ, ЩО ВИКИНУВ СМІТТЯ З БАЛКОНА

Неповнолітнього лучанина судили за те, що він скинув з балкона своєї квартири шматок облицювальної плитки та влучив ним у перехожого.

Як повідомляє «Підприціолом», наприкінці липня молодик разом з товаришем розважався на балконі. Згодом хлопці вирішили повернутися в квартиру, однак господар помішкання затримався та скинув з балкона дев'ятого поверху шматок облицювальної плитки. Проте в цей час під будинком шов чоловік, який «спіймав» уламок плитки рукою.

Хлопчака перелякався, забіг до квартири та розповів про все товаришу. А вже через кілька годин до квартири бешкетника прийшли правоохоронці та сказали йому, що чоловік, який ішов під будинком, отримав серйозну травму руки. На підставі цього правоохоронці відкрили кримінальне провадження – за необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Коли справа дійшла до суду, то з висновку судово-медичної експертизи стало ві-

домо, що потерпілий отримав забійно-рвану рану кисті лівої руки з пошкодженням сухожилля та багатовідламковий перелом п'яної кістки.

У судовому засіданні неповнолітній хуліган визнав себе винним та детально розповів про інцидент. Хлопець просив вибачення у потерпі-

лого та пообіцяв, що подібного більше не повториться.

Виходячи з цього, суд призначив йому покарання у вигляді 120 годин громадських робіт, а батьки бешкетника змушені будуть відшкодувати постраждалому 5 000 гривень матеріальної та 10 000 гривень моральної шкоди.

Х РЕЙТИНГ

ЛУЦЬК І РІВНЕ – НАЙБІЛЬШ УКРАЇНОМОВНІ

МОВИ СПІЛКУВАННЯ ВДОМА В УКРАЇНСЬКИХ МІСТАХ, %

Опитування соціологічної групи «Рейтинг», березень 2015 року.
(без Криму та Донбасу)

Мова спілкування вдома, %	Мова спілкування вдома, %	Мова спілкування вдома, %
Українська	Українська та російська	Російська
Луцьк	97	1
Рівне	97	1
Тернопіль	96	3
Львів	93	5
Івано-Франківськ	92	3
Житомир	79	13
Ужгород	79	11
Хмельницький	76	15
Вінниця	70	5
Чернівці	66	24
Черкаси	52	25
Полтава	47	36
Київ	27	40
Чернігів	27	31
Кіровоград	25	49
Суми	17	51
Херсон	11	25
Дніпропетровськ	8	32
Миколаїв	6	23
Одеса	6	15
Харків	4	11
Запоріжжя	3	30

Серед усіх обласних центрів України найбільш україномовними виявилися Луцьк та Рівне.

Відповідно до результатів аналітичного огляду «Становище української мови в Україні у 2014-2015 роках», що їх оприлюднив рух добровольців «Простір свободи», за кількістю людей, які спілкуються українською вдома, Луцьк опинився на першому місці, випередивши Львів, Тернопіль та Івано-Франківськ.

Наприклад, цей показник у Львові становить 93%, у Луцьку та Рівному – 97%. Найнижчий показник у Запоріжжя – всього 3%.

Також Луцьк лідирує і в рейтингу послуг українською мовою. Зокрема, у всіх без винятку оглянутих закладах міста відповіли та запропонували меню українською мовою. У восьми з десяти закладів вивіски були українською мовою, у двох – латиною. Такі ж цифри й щодо десяти перевірених магазинів.

Щодо мовної ситуації у шкільній освіті, то Волинь входить до низки областей, у яких частка української мови в цій галузі становить від 96% до 100%. У 2015 році у Волинській області такий показник становить 99, 83%.

Звучить українська мова на Волині і в органах влади, переважає у громадському транспорті та на вокзалах.

Втішна ситуація у Луцьку і з зовнішньою рекламою: відповідно до досліджень, основні тексти десяти білбордів, які були розташовані у центральній частині міста, – українською мовою.

Х ВИХІДНІ

ЯК ВІДПОЧИВАТИМЕМО У РІЗДВЯНІ СВЯТА?

На зимові свята українці відпочиватимуть вісім днів: з 1 до 3 січня та з 7 до 11 січня.

Кабінет Міністрів рекомендує керівникам підприємств, установ і організацій для співробітників, що працюють п'ять днів на тиждень, перенести робочий день з 8 січня на суботу, 16 січня, йдеться у відповідному розпорядженні уряду.

Робочий час 31 грудня та 6 січня скоротять на одну годину.

Також у розпорядженні йдеться про створення сприятливих умов для святкування 8 березня – Міжнародного жіночого дня та 28 червня – Дня Конституції України. Таким чином, робочі дні переносяться з понеділка 7 березня на суботу 12 березня; з понеділка 27 червня – на суботу 2 липня.

Х ФІНАНСИ

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВСІ БЮДЖЕТНІ ВИДАТКИ – ОН-ЛАЙН

Незабаром на офіційному сайті Луцької міської ради надаватимуть більш докладну інформацію про міський бюджет.

Нині тут є щоденна, місячна, квартальна та річна інформація про видатки й надходження.

Перший заступник міського голови Тарас Яковлев 17 листопада під час оперативної наради зазначив, що нині триває робота над розробленням та впровадженням на офіційному сайті рубрики «Відкритий бюджет».

Метою цього ресурсу є зробити доступним для всіх жителів бюджет міста, аби вони мали можливість ознайомитися з ним, побачити, на що витрачаються кошти та хто отримує аж до інформації про платіжні доручення. На його переконання, це зробить роботу міськради ще прозорішою.

Х НЕЛЕГАЛЬНИЙ БІЗНЕС

СБУ ВИЛУЧИЛА БУРШТИНУ НА ТРИ МІЛЬЙОНИ

Співробітники Служби безпеки України спільно з Державною фіскальною службою затримали у Луцькому районі одинадцять членів організованого угруповання, що займалося протиправним видобутком, скупкою та контрабандою бурштину.

За повідомленням прес-служби СБУ у Волинській області, зловмисниками виявилися жителі Волинської, Рівненської областей та міста Києва.

У затриманих вилучили 22 кг обробленого високофракційного бурштину. За оцінками експертів, вартість сонячного каміння на «чорному ринку» перевищує три мільйони гривень. Правоохоронці також конфіскували п'ять автомобілів та понад 400 тисяч гривень.

Слідчим відділом Управління СБУ у Волинській області розпочато кримінальне провадження за ч. 2 ст. 240 Кримінального кодексу України.

ЧИ ЗМОЖЕ ЛУЦЬКА ВЛАДА ЗАБЕЗПЕЧИТИ БІЙЦІВ АТО ЖИТЛОМ?

Інформаційне агентство
Волинські Новини

Обіцянки за рік забезпечити усіх бійців АТО квартирами – міф. Але за кілька років системної, цілеспрямованої і відкритої роботи виконати це зобов'язання цілком реально. Просто варто поставити таку мету, а способів її реалізації в органі місцевого самоврядування більш ніж достатньо.

Так вважає голова правління Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» Олександр Товстенюк, який, як відомо, балотувався на посаду міського голови обласного центру.

На його думку, органи місцевого самоврядування мають прийняти цільові системні програми забезпечення квартирами воїнів АТО і тих, хто потребує покращення житлових умов, залучивши соціально відповідальний бізнес. І за кілька років можна цю проблему розв'язати.

Зауважимо, у виборчій програмі Товстенюка вказане зобов'язання за п'ять років забезпечити житлом сім'ї, які втратили рідних під час бойових дій на сході.

«Звичайно, має бути міська програма. Як, скільки квартир на рік. Я не кажу, що всім учасникам АТО можна за один рік дати квартири. Жоден міський голова, жодна міська чи обласна рада, жоден благодійний фонд цього не зробить. Але це має бути системний, прозорий підхід. Щоб людина знала, коли і що вона отримає. Аби не було так, що військовий, виживши на війні, помре від старості, а квартиру йому дадуть через 30 чи 40 років, як у нас це відбувається», – пояснив він.

На думку Товстенюка, до цієї програми потрібно залучити забудовників, і однією з умов видачі дозволів на будівництво має бути виділення частини житлової площі на соціальні потреби міста. Сьогодні ж, попри те, що у Луцьку продовжують активно зводити багатоповерхівки, вартість метра квадратного лише збільшується, натомість гостро стоїть питання відсутності інвестиційних проєктів, реалізація яких передбачає зведення соціального житла.

А держава, хоч і задекларувала, що за-

безпечити житлом принаймні родини загиблих воїнів, але й цього не може реалізувати. Наприклад, луцький бюджет отримав 2,5 мільйона гривень від держави на придбання квартир для родин загиблих воїнів під час антитерористичної операції та інвалідів І-ІІ групи з числа військовослужбовців. Але їх використання обмежили вартістю метра квадратного житла. Мінрегіонбуд визначив, що вартість метра квадратного такого житла має складати 6,8 тис. грн. Проте в Луцьку таких цін не бачили. Мінімальна вартість метра квадратного в обласному центрі Волині – 14-14,5 тис. грн.

Крім того, більшість земельних ділянок, які надають родинам загиблих Героїв Небесної Сотні та воїнів АТО, аж ніяк не розв'язують їхніх житлових проблем. Сьогодні від них відкуповуються земельними ділянками, яким не всі можуть дати раду.

«Має бути інший підхід, прозорий і зрозумілий усім. Міські, районні, обласні ради мусять дбати про тих людей, які відстоювали свободу на сході, а не маніпулювати чи зловживати такими речами, як виділення земельних ділянок, які взагалі або нічого не коштують, або на них немає комуніка-

цій. Учасник АТО нібито отримав подачку у формі цієї земельної ділянки, але для того, щоб там побудуватися, треба ще один-два мільйони гривень витратити, щоб підвести комунікації. Такого не має бути», – вважає Олександр Товстенюк.

Про те, що піклування про бійців АТО у Фонді «Новий Луцьк» – не порожні слова, свідчать факти. Так, з лютого 2015 року за підтримки Фонду Ігоря Палиці в Луцьку діє програма реабілітації бійців АТО. Власне, піклуватися про них мала б держава, але сьогодні військові сам на сам зі своїми проблемами. Хоча вони надзвичайно потребують підтримки та допомоги психологів.

Програма реабілітації бійців АТО від Фонду не постійна, бо її автори вірять, що війна врешті закінчиться, і все в країні налагодиться, зауважує Олександр Товстенюк.

«У рамках цієї програми фахівці працюють не лише з бійцями, а й з дружинами, батьками, дітьми. Їм надають допомогу психологи, ми відправляємо їх в санаторії, з ними проводять арт-терапію. Але це треба робити на загальнодержавному рівні. Бо збільшується рівень алкоголізму, домашнього насильства, а влада нічого не робить. Бійці

вчиняють самогубства, але про це мовчать. І це лише початок, а що буде за рік-два?» – наголошує Олександр Товстенюк на потребі реабілітації бійців.

Так, уже майже півтисячі бійців та членів їхніх сімей стали учасниками програми з психологічної реабілітації, впровадженій Фондом, до якої долучаються психологи зі Східноєвропейського національного університету. Разом з тим, ця робота не обмежується обласним центром. У рамках співпраці з Ковельським центром допомоги 51-й ОМБ протягом березня-вересня цього року майже 100 бійців отримали допомогу завдяки проєкту «Зігрію душу».

До слова, депутати Луцької міської ради підтримали ініціативу депутатської групи «Новий Луцьк» щодо введення ставок психологів у луцьких медзакладах для допомоги бійцям АТО.

Разом з тим, у Фонді «Новий Луцьк» не спиняються на цьому, адже розуміють, що учасники АТО та їхні родини потребують постійної підтримки. Так, 1150 бійцям вже виплачено одноразову матеріальну допомогу в розмірі 1000 гривень. Допомогу отримали й сім сімей, які, на жаль, втратили чоловіків на цій війні: шість родин отримали по 100 тисяч гривень і ще дві родини – по 50 тисяч (у одного із загиблих було два шлюби).

Пам'ятаючи про загиблих, Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк» піклується і про живих захисників України. Особливої уваги потребують поранені бійці. Адаже часто їм потрібна кваліфікована допомога, яка є надто дороговартісною. Так, понад 300 тисяч гривень на лікування дев'яти військових було виділено з початку року.

Ця робота триває постійно і системно. Наприклад, за підтримки Фонду і спілки ветеранів Афганістану зводять комфортабельну базу відпочинку, яка водночас виконуватиме функції реабілітаційного центру для волинських учасників бойових дій на березі озера Світаязь.

Зрештою, боротьба за краще життя у бійців АТО тільки починається. І влада, у тому числі й міська, має не закриватися від них, відкуповуючись «подачками», а дати можливість жити так, щоб вони не шкодували, що захищали свою країну.

Х НОВАЦІЇ

ЯК ВСТУПАТИМУТЬ ДО ВИШІВ У 2016 РОЦІ

Міністерство освіти і науки затвердило умови прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2016 році.

Документ вже пройшов державну реєстрацію у Міністерстві юстиції та офіційно оприлюднений Міністерством освіти і науки, повідомляє «Освіта.ua».

Також наказом МОН затверджено перелік спеціальностей, прийом на навчання за якими здійснюватиметься з урахуванням рівня творчих та/або фізичних здібностей вступників. Крім того, ухвалено порядок подання та розгляду заяв в електронній формі на участь у конкурсному відборі в 2016 році.

У Міністерстві освіти і науки звертають увагу абітурієнтів та зацікавлених осіб на низку особливостей умов прийому на навчання до вишів.

Зокрема, вперше прийому до ВНЗ України охоплюють ступені молодшого бакалавра та доктора філософії, а набір на освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти молодшого спеціаліста та спеціаліста в 2016 році відбуватиметься востаннє.

Набір студентів до ВНЗ на всі ступені та освітньо-кваліфікаційні рівні у 2016 році буде здійснюватись за новим єдиним переліком галузей та спеціальностей, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року.

Також закон «Про вищу освіту» передбачає деякі зміни моделі держзамовлення, згідно з якими МОН визначатиме загальну кількість бюджетних місць за спеціальностями та спеціалізаціями окремих спеціальностей. Своєю чергою, вищі навчальні заклади встановлюватимуть мінімальні та максимальні обсяги вступників, які вони можуть і готові прийняти. Розподіл вступників по ВНЗ, з урахуванням їх при-

оритетів, здійснюватиме Єдина державна електронна база з питань освіти.

Вступники на молодшого бакалавра, бакалавра, магістра і спеціаліста медичного, ветеринарного та фармацевтичного спрямування на основі повної загальної середньої освіти (крім осіб, які мають право на участь у конкурсі за результатами вступних екзаменів на основі повної загальної середньої освіти, зарахування за співбесідою та зарахування поза конкурсом) подаватимуть заяви про вступ тільки в електронній формі.

Абітурієнти зможуть подати до п'ятнадцяти заяв на п'ять спеціальностей, на яких передбачено прийом за державні кошти.

Кількість подання заяв в електронній формі на освітні програми, на яких не передбачається прийому за державні кошти, обмежуватися не буде.

Також буде змінено розклад вступної кампанії, зокрема, початок прийому заяв та документів на денну форму навчання на основі повної загальної середньої освіти відбудеться 11 липня.

Завершення прийому заяв та документів від абітурієнтів, які проходять співбесіди, екзаменів, творчі конкурси відбудеться 20 липня, їх проведення – 21-27 липня.

Завершення прийому заяв та документів від вступників, які вступають на основі ЗНО, відбудеться 27 липня, оголошення рекомендацій на місця держзамовлення – 1 серпня.

Умовами прийому до вишів передбачено, що у межах кожного рейтингового списку вступників за кожною спеціальністю рішенням Кабінету Міністрів України може визначитися гарантований обсяг (до 5%) місць державного замовлення для пільгових категорій вступників.

3 ГРУДНЯ 19.00

OPERA
Проспект Волі, 42

/ ПРЕЗЕНТАЦІЯ НОВОГО АЛЬБОМУ /

ФІОЛЕТ

ПІСНІ ЛЮБОВІ НА ПОЛІ БОЮ

ГОЛОВНА КАСА КРАЇНИ kasa.in.ua квитки на найкращі події 097 0000 754

Тетяна ГРИШИНА

Нещодавно масштабна реклама магазину вживаного одягу на вулиці Лесі Українки в Луцьку так вразила громадськість своїми формами і кольором, що спричинила гостру реакцію активних лучан. На сірому фоні будинку майоріли на червоному кількадеметровому тлі білі літери, а поруч розмістили магазин, власники якого перефарбували частину своєї стіни у яскраво-салатовий колір.

Потому на сайті «Єдина система місцевих петицій» оприлюднили ініціативу, в якій йдеться про вимогу до власників магазину на вулиці Лесі Українки змінити вивіску на більш прийнятну. Як писали «Хроніки» у минулому номері, реакція працівників КП «Луцькреклама» не заборонила, і підприємця зобов'язали вивіску прибрати, оскільки за своїми параметрами вона відповідає поняттю реклами, дозвіл на встановлення якої йому не надали. Нині конструкція завішена чорним полотном.

Однак подібна картина в Луцьку – не рідкість. Уздовж усієї міської пішої дорожки, не кажучи вже про інші райони міста, – строкати назви магазинів, продуктових крамниць, кав'ярень, що дисонують між собою, з міською архітектурою, а часом і зі здоровим глуздом. Чи може турист за брамою цього стилю «шанхай» розглядіти архітектуру міста? Чи доречно виділяти власний магазин будь-яким способом? Чи не перетворюється Луцьк, а особливо його центральна частина, як максимум – на районний центр, а не місто, що цюгоріч святкувало 586-ту річницю з'їзду європейських монархів?

СЛОВО ЗА ЛУЧАНАМИ

Опісля резонансу із вивіскою на вулиці Лесі Українки на сайті «Єдина система місцевих петицій» з'явилася нова громадська ініціатива. У ній містяни закликають підтримати ідею «масштабної зачистки міста від рекламного сміття».

«Луцьку потрібна чистка від візуального забруднення, до якого призвело заклявання вулиць зовнішньою рекламою. Вона спортує місто. Замість того щоб створювати єдиний малюнок, який гармонійно поєднується з будівлями Луцька, вона покриває їх великими брудними плямами. Це стосується і великогабаритної реклами, і частини вивісок. На жаль, більшість бізнесменів дбає про привернення уваги клієнта, а не про вигляд міста, в якому він працює. Ми знаємо, що в Луцьку є Порядок, який регулює вигляд зовнішньої реклами. Однак очевидно, що він неефективний», – пишуть автори.

Відтак просять міську раду цивілізувати рекламу, змінивши зазначений Порядок. При цьому авторами змін мають бути не чиновники, а експерти у галузях дизайну та містобудування, ймовірно, й з-за кордону.

«Також пропонуємо заборонити великогабаритну рекламу в центрі міста взагалі. Приміром, не лише білборди навпроти ЦУМу, але й великі розтяжки на «Паню». Ці «об'єкти реклами» замінити на великі малюнки вуличних митців, скажімо, муралі», – пропонують автори петиції.

Станом на 18 листопада петиція набрала 331 голос у підтримку. Цього достатньо для того, аби документ розглянули органи влади.

МІСЬКИЙ ШАНХАЙ: ЯК ВПОРЯДКУВАТИ ВИВІСКИ І РЕКЛАМУ

ПИТАННЯ ВИЗРІЛО

На резонансний випадок із вивіскою на вулиці Лесі Українки відреагували й місцеві чиновники. Зокрема, на оперативній нараді 17 листопада перший заступник міського голови Тарас Яковлев заявив, що на розсуд громадськості винесуть проект Концепції розміщення вивісок у Луцьку.

Вице-мер пояснив, що у місті ще з 2011 року діє Концепція розміщення зовнішньої реклами, а ось щодо вивісок – питання висить у повітрі.

«У місті був резонанс у зв'язку з не зовсім якісною рекламою. Ми попрацювали з цим підприємцем, втім зараз визрів той час, аби мати нормальну власну Концепцію розміщення вивісок у Луцьку. Проект концепції є. Його оприлюднять, аби громада мала можливість взяти участь у підготовці цього документу. Після проходження усіх регуляторних процедур цю Концепцію винесуть на розгляд міської ради, аби таких випадків, як стався, більше не було», – зауважив Яковлев.

Посадовець каже, що сподівається на розуміння підприємців, однак не виключає того, що бізнесмени будуть проти таких змін у нормативній базі. Адже багатьом із них доведеться змінити свої вивіски. Для розробки нового дизайну, що задовольнить вимоги Концепції, потрібні будуть витрати. Крім цього, згідно з вимогами документа, нові вивіски можуть бути не такими яскравими, як цього хотіли би підприємці.

«Є багато вивісок, які не підпадають під поняття реклами. Ми не маємо права їх демонтувати, бо немає Концепції. Проект такого документу ми розробили ще два роки тому. Однак його не хотіли виносити, бо то криза, то ще якісь несприятливі явища, а витрати будуть досить серйозними для багатьох підприємців. Думаю, що нині це питання на часі. До обговорення Концепції будемо залучати і підприємців, аби вони вносили свої пропозиції», – додає вице-мер.

Подібні документи, зі слів посадовця, діють у Львові, Івано-Франківську, Вінниці, Житомирі та інших містах. Звісно, це не означає, що ситуація там повністю під контролем, оскільки підприємці нерідко судяться з органами місцевого самоврядування саме через

законність встановлення рекламних конструкцій чи вивісок.

Зрештою, як пояснюють спеціалісти, питання вивісок висить у повітрі загалом на рівні українського законодавства. Закон про рекламу є, а ось окремий нормативний документ такого рівня про вивіски відсутній. Це і породжує низку юридичних колізій, судової тяганини і зрештою – зовнішнього хаосу на стінах міських будівель.

ЩО КАЖЕ ЗАКОН ПРО РЕКЛАМУ І ВИВІСКИ

Відповідно до закону України «Про рекламу», зовнішня реклама – це та, що розміщується на спеціальних і стаціонарних конструкціях – рекламних носіях, розташованих на відкритій місцевості, а також на зовнішніх поверхнях будинків, споруд, на елементах вуличного обладнання, над проїжджою частиною вулиць і доріг.

Законодавець визначив, що втручати у зміст реклами органи влади не мають права. Утім це не означає, що підприємці можуть розміщувати що заманеться. Адже реклама не має містити інформації або зображень, які порушують етичні, гуманістичні, моральні норми, нехтують правилами пристойності, або ж можуть негативно вплинути на дітей. Є ще низка заборон, як-то реклама тютюну чи алкоголю, несертифікованої продукції тощо.

Щодо зовнішньої реклами, то її можна розміщувати на основі дозволів, які надають виконавчі органи відповідних рад, обласних державних адміністрацій. З тими ж підприємцями, які не дотримуються правил, у Луцьку працює спеціалізоване підприємство «Луцькреклама», яке інспектує ситуацію, скеровує до інспекції захисту прав споживачів листи, на основі яких на недобросовісного рекламодавця можуть накласти штраф.

Розміщувати рекламу на території будинків можна за згодою їх власників або уповноваженими ними органів. Вона має відповідати вимогам техніки безпеки, дорожньої ситуації, а також затвердженій у 2011 році Концепції розміщення зовнішньої реклами в Луцьку.

Згідно з Концепцією, місто поділило на кілька зон: історичний центр, центральна частина поза історичним центром, територія спальних районів, садибної за-

будови, розміщення промислово-виробничих об'єктів. Залежно від того, про яку зону йдеться, можна говорити про можливість розміщення там певного виду реклами. Крім цього, Концепція регулює, який вигляд має мати реклама у тій чи тій зоні. Тому свого часу з центральної частини міста зникли білборди, а з вулиці Лесі Українки – штендери (виносні щити). Власникам бордів просто не продовжили термін розміщення конструкцій.

Втім питання розміщення вивісок, їхнього зовнішнього вигляду практично не врегульоване. У Концепції розміщення зовнішньої реклами в місті лише йдеться, що у Старому місті розміщення вивісок треба погоджувати з дирекцією історико-культурного заповідника. А у законі про рекламу є визначення поняття «вивіска».

«Вивіска чи табличка з інформацією про зареєстроване найменування особи, знаки для товарів і послуг, що належать цій особі, вид її діяльності (якщо це не впливає із зареєстрованого найменування особи), час роботи, що розміщена на внутрішній поверхні власного чи наданого у користування особи приміщення, на зовнішній поверхні будинку чи споруди не вище за перший поверх або на поверсі, де розташоване власне чи надане у користування особи приміщення, біля входу в таке приміщення, не вважається рекламою», – йдеться у нормативному акті.

Тобто законодавець прописує лиш дві умови: зміст інформації та місце її розташування. Натомість у Типових правилах розміщення зовнішньої реклами, які затвердив уряд, зазначено, що вивіска не має перевищувати 3 м². Такі юридичні тонкощі дозволяють судам подекуди виносити кардинально різні рішення: або ж на користь підприємства муніципалітету, або ж на користь підприємця.

ЩО ПРОПОНУЄ ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЇ

Проект концепції розміщення вивісок у Луцьку – лише первинне напрацювання, яке буде змінюватися залежно від результатів громадського обговорення. Воно окреслює зовнішній вигляд вивісок, архітектурні, інформаційні, технічні вимоги, зауваги щодо освітлення, визначає правила розміщення та порядок демонтажу таких конструкцій.

Згідно з проектом документу, вивіска – це елемент оформлення фасаду, що містить інформацію про підприємство (включаючи герби, емблеми, знаки для товарів та послуг), яке займає це приміщення. Крім цього, вивіска може містити дані про час роботи, профіль діяльності. Водночас вивіска не може нести переліку товарів та послуг, її розмір не має перевищувати 3 м², а відстань від площини фасаду до лицевої поверхні – не більш як 10 см.

Окремо є поняття інформаційної таблички. Це вивіска державних, комунальних, приватних підприємств, установ, організацій, громадських організацій, що не перевищує 0,5 м². Вона має розміщуватися на фасаді біля входу, містити інформацію про час роботи, ім'я структури, профіль діяльності, якщо це не випливає з назви. Вона не може розміщуватися вище за перший поверх, або ж може бути на поверсі, де розташоване власне чи орендоване приміщення.

Розміщення вивісок на фасадах будівель має відповідати стилістичній стіні, не пошкоджувати елементи архітектури, типології елементів місцевого середовища, відповідати правилам благоустрою міста. Вивіски не мають затуляти вікна, художні балкони, лоджії, цінну ліпнину, містити мовні помилки, мають бути пропорційними. Крім цього, вивіски, що міститимуть заклики до купівлі певного товару, вважатимуться рекламою. Текст має бути написаний державною мовою, може бути продубльований іноземною.

Окрема вимога є у проекті й щодо матеріалів, з яких має бути виготовлена вивіска. Втім це стосується тих конструкцій, які розміщують на пам'ятках культурної спадщини чи в межах зон охорони цих пам'яток. Вони мають бути виготовлені з природних матеріалів, бути традиційними для місцевих ремесел, характерними для оформлення архітектурно-історичного середовища. Неонове освітлення в таких місцях дозволяється лише для внутрішнього підсвічування.

Вивіски, що не відповідають Концепції, вважатимуться самовільно встановленими. Контролювати розміщення вивісок буде КП «Луцькреклама». Обговорення проекту обіцяють розпочати вже незабаром. Імовірно, що цей процес триватиме й разом із обговоренням описаної вище ініціативи громадськості, що викладена в петиції.

***

Закономірно, що як і в інших містах, так і в Луцьку впровадження Концепції викличе чимало обурення з боку бізнесу. Адже з кожним роком заборон в Україні стає все більше. Зрештою, варто пам'ятати, що розміщення реклами – це кошти до міського бюджету. Підприємцям, що платять податки і створюють робочі місця, а нині подекуди просто зводять кінці з кінцями, вкрай не заохочеться вчергове мати справу із чиновниками, ще одною дозвільною системою, де, як не крути, присутній людський фактор.

Втім у цій ситуації важливо, аби муніципалітет умів зважено та на умовах компромісу й діалогу знаходити спільну мову з підприємницьким середовищем, а підприємцям варто бути активнішими та долучатися до обговорення проектів, що можуть вплинути на їхню діяльність. Зрештою, для усіх сторін має бути єдина справді правильна мотивація – сприяти навесенню ладу в місті.

ВОЛИНЬ – НА ТРЕТЬОМУ МІСЦІ ЗА ЯВКОЮ ВИБОРЦІВ

Явка виборців на Волині під час проведення другого туру виборів міських голів становить 43,39%. Про це йдеться на офіційному сайті Центральної виборчої комісії.

Таким чином, відповідно до зведеної інформації про кількість виборців, які отримали бюлетені, Волинь посідає третє місце. Найактивнішою була Тернопільська область – 55,67%. На другому місці Чернігівська область – 46,45%. Найнижча явка у Херсонській області – 20,52%.

МИКОЛА РОМАНЮК ВДРУГЕ СТАВ ЛУЦЬКИМ МЕРОМ

У другому турі виборів луцького міського голови переміг кандидат від «Солідарності», чинний очільник міста Микола Романюк.

Офіційні результати виборів оголосили під час засідання Луцької міської виборчої комісії 17 листопада.

Відповідно до результатів, обраний міським головою кандидат від політичної партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність» Микола Романюк отримав 37 575 голосів виборців (57%). За його опонента, кандидата від політичної партії «Українське об'єднання патріотів – УКРОП» Олександра Товстенюка віддали голоси 28 346 виборців (43%).

Відповідно до складеного Луцькою міською ТВК протоколу, кількість виборців, які взяли участь у виборах луцького міського голови, становить 67 461. Ще 1 539 бюлетенів було визнано недійсними.

У ЛУЦЬКУ ОДИН ВИБОРЕЦЬ ПОРВАВ БЮЛЕТЕНЬ...

У день повторного голосування на виборах луцького міського голови 15 листопада на одній із дільниць виборець розірвав бюлетень на дрібні шматочки, висловивши таким чином протест проти обох кандидатів.

Про це повідомив спостерігач Громадянської мережі ОПОРА, який і зафіксував факт псування бюлетеня для голосування з боку виборця.

На дільниці, яка розташована в Луцьку на вул. Карбишева, 2 (Луцький коледж рекреаційних технологій і права), один із виборців розірвав бюлетень на дрібні шматочки й віддав назад членом комісії.

Чоловік пояснив свій вчинок тим, що він не підтримує жодного з кандидатів, а графі «Проти всіх» у бюлетені зазначено не було. Після інциденту виборець на вимогу голови дільничної виборчої комісії написав пояснювальну записку.

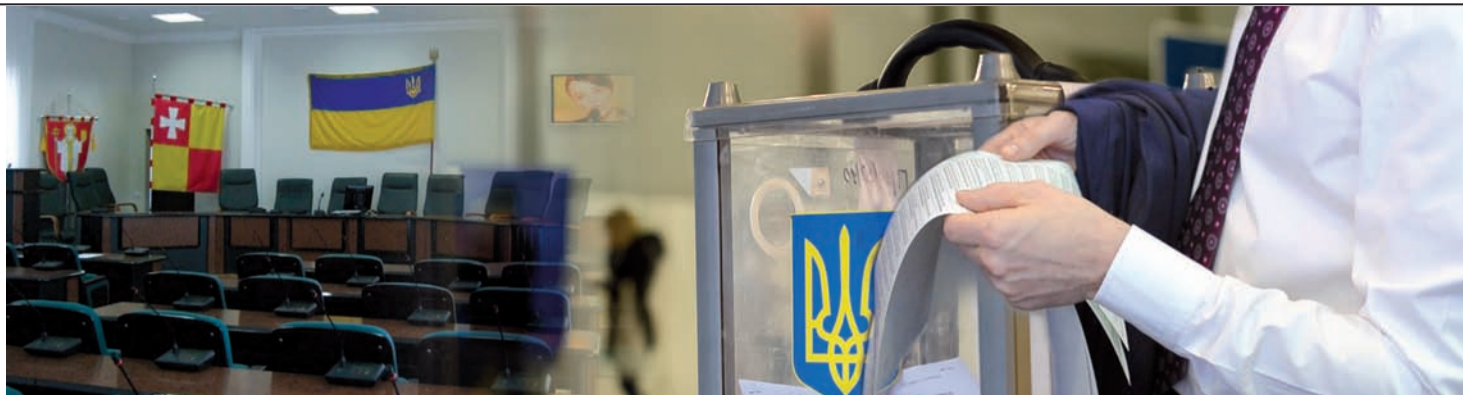
«Я, маючи право виборчого права, знехтував ним, розірвавши бюлетень для вибору міського голови. Я вважаю свій вчинок правомірним», – йдеться у заяві.

Відповідно до ч. 15 ст. 75 Закону України «Про місцеві вибори», особи, винні у протиправному псуванні виборчих бюлетенів, відшкодовують завдану шкоду в порядку, встановленому законом.

... А ІНШИЙ – З'ІВ

Інший курйозний випадок у день голосування трапився на виборчій дільниці № 071033 (корпус ЛНТУ).

Як повідомив офіційний спостерігач громадської кампанії «Контролюємо вибори», один з виборців, прийшовши на дільницю, поведився неадекватно. Отримавши бюлетеня, він відмовився голосувати. Почувши зауваження членів дільничної виборчої комісії, виборець порвав бюлетень. Викликавши на місце правоохоронця, чоловік поклав до рота порвані бюлетені і з'їв.

ВІДОМИЙ ОСТАТОЧНИЙ СКЛАД ЛУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Низка кандидатів у депутати до Луцької міської ради, які дістали змогу також отримати інший представницький мандат, написали заяви про відмову від мандата депутата міськради.

Нагадаємо, від УКРОПу до обласної ради пройшли Ігор Па-

лиця, Ірина Констанкевич та Петро Савчук, від «Свободи» – Олександр Пирожик, а Микола Романюк, який також балотувався в депутати міськради від БПП «Солідарність», отримав мандат міського голови Луцька.

Зважаючи на це, депутатами стають кандидати, які йдуть наступними в списках партій-переможців.

Отже, мандат отримають:

- Залевська Оріся Іванівна, 1982 р. н., менеджер Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» (УКРОП);
- Дацюк Юлія Миколаївна, 1980 р. н., менеджер Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк» (УКРОП);
- Савчук Сергій Ананійович, 1966 р. н., виконувач обов'язків

декана технологічного факультету ЛНТУ (УКРОП);

- Романюк Микола Петрович, 1964 р. н., приватний підприємець («Свобода»);

- Авраменко Андрій Миколайович, 1977 р. н., директор Волинської обласної школи вищої спортивної майстерності (БПП «Солідарність»).

Відтак персональний склад Луцької міської ради матиме такий вигляд: Романюк Микола Ярославович – міський голова

№	Прізвище, ім'я, по батькові	Місце роботи	Від кого обрано
1	Авраменко Андрій Миколайович	Волинська обласна школа вищої спортивної майстерності	БПП «Солідарність»
2	Балицький Сергій Іванович	Фізична особа-підприємець	УКРОП
3	Безпятак Юрій Володимирович	Редакція незалежної громадсько-політичної газети «Волинь-Нова»	УКРОП
4	Богонос Богдан Михайлович	ТОВ «ВОГ Рітейл»	«Свобода»
5	Бойко Петро Павлович	Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку «Вікторія-Луцьк-1»	УКРОП
6	Бондарук Валерій Анатолійович	Товариство з обмеженою відповідальністю «Волиньфарм»	«Батьківщина»
7	Була Сергій Володимирович	ТЗОВ ВТП «Буратіно»	Радикальна партія
8	Бунда Наталія Петрівна	Луцька міська рада	БПП «Солідарність»
9	Вавринюк Богдан Андрійович	Приватний підприємець	«Свобода»
10	Волинець Олександр Петрович	Приватне підприємство «ВО-електрик»	УКРОП
11	Вусенко Юлія Василівна	Східноєвропейський національний університет	«Самопоміч»
12	Данильчук Павло Петрович	Волинська обласна організація політичної партії «Громадський рух «Народний контроль»	«Народний контроль»
13	Дацюк Юлія Миколаївна	Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк»	УКРОП
14	Дендіберін Микола Євгенійович	Фізична особа-підприємець	УКРОП
15	Залевська Оріся Іванівна	Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк»	УКРОП
16	Запотоцький Артем Олександрович	ТОВ «Континіум»	БПП «Солідарність»
17	Козлюк Олександр Євгенович	Луцька міська рада	БПП «Солідарність»
18	Козюра Андрій Григорович	Товариство з додатковою відповідальністю «Юридична компанія «Ліга Права»	«Батьківщина»
19	Кравченко Олександр Володимирович	Публічне акціонерне товариство комерційний банк «Приватбанк»	УКРОП
20	Лазука Олександр Іванович	Первинна профспілкорова організація студентів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки	«Народний контроль»
21	Мовяк Анна Володимирівна	Приватний підприємець	«Народний контроль»
22	Надточій Алла Володимирівна	Фізична особа-підприємець	«Самопоміч»
23	Нестерук Петро Каленикович	Луцька філія ТЗОВ «Олександрія-Бліг»	БПП «Солідарність»
24	Петрочук Костянтин Павлович	ТЗОВ «ВУД-ЕКСПО»	Радикальна партія
25	Побережна Вікторія Олександрівна	Фізична особа-підприємець	УКРОП
26	Покровський Андрій Володимирович	ТЗОВ «Консалтинг компанія «ЛІСЕТ»	БПП «Солідарність»
27	Поліщук Ігор Ігорович	Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк»	УКРОП
28	Пустовіт Григорій Олександрович	Товариство з обмеженою відповідальністю «Євроорганік-Волинь»	«Батьківщина»
29	Рабан Микита Тарасович	Товариство з обмеженою відповідальністю «Аспект Права»	УКРОП
30	Романюк Микола Петрович	Приватний підприємець	«Свобода»
31	Савчук Сергій Ананійович	Луцький національний технічний університет	УКРОП
32	Смаль Борис Анатолійович	Приватне підприємство «Логістична компанія «Оптіма»	УКРОП
33	Собуцький Микола Миколайович	КЗ «Луцький міський центр науково-технічної творчості учнівської молоді Луцької міської ради»	«Самопоміч»
34	Соломатін Аркадій Миколайович	Приватний підприємець	Радикальна партія
35	Ткачук Євгеній Євгенович	ПП «Автоцентр плюс»	БПП «Солідарність»
36	Федік Микола Миколайович	Безробітний	«Свобода»
37	Шкода Сергій Іванович	Приватне підприємство «Бош-Тепло»	УКРОП
38	Шляхтич Тарас Васильович	Державна інспекція сільського господарства у Волинській області	«Самопоміч»
39	Шостак Майя Вікторівна	Фізична особа-підприємець	«Батьківщина»
40	Янчук Тетяна Петрівна	Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк»	УКРОП
41	Яручик Микола Олександрович	ТЗОВ «Апельсин»	БПП «Солідарність»
42	Ящук Віктор Петрович	Приватний підприємець	«Свобода»

Перша сесія новообраної міської ради запланована на вівторок, 24 листопада

ПОРТРЕТ НОВОЇ ЛУЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

1 У Луцькій міській раді нового скликання вже традиційно працюватиме більше чоловіків, аніж жінок. Навіть попри законодавчу вимогу про 30-відсоткову гендерну квоту в списках кандидатів від політичних партій.

**Жінки – 9 (21%)
Чоловіки – 33 (79%)**

2 Наймолодшим депутатом стане кандидат від «Народного контролю» Олександр Лазука, який працює заступником голови первинної профспілкорова організації студентів СНУ ім. Лесі Українки. 17 червня 2015 року йому виповнилося 22 роки.

Найстаршим депутатом буде 64-річний кандидат від УКРОПу Микола Дендіберін, який зареєстрований приватним підприємцем.

Середній вік депутата Луцької міської ради – 39 років.

3 У професійно-фаховому зрізі в Луцькій міській раді найбільше працюватиме директорів – 13 (31%), а також незалежних підприємців – 9 (21%) та менеджерів – 4 (10%).

Найбільше депутатів матиме стосунок до юриспруденції – 7 (17%). Стосунок до освіти матимуть троє депутатів (7%) і жодного зі сфери медицини.

У Фонді Ігоря Палиці «Новий Луцьк» працюють четверо майбутніх депутатів.

Єдиним безробітним виявився очільник луцьких «свободівців» Микола Федік.

4 Луцька міська рада оповилася на 80%. Абсолютна більшість депутатів ніколи не мала представницького мандата. Лише 9 із 42 депутатів вже обиралися до Луцької міської ради у минулому.

5 Відтепер на сесіях Луцької міської ради голосуватиме двоє Микол РОМАНЮКів: луцький міський голова Микола Ярославович та депутат від «Свободи» Микола Петрович. Цікаво також, що замість ректора ЛНТУ Петра САВЧУКА, який обрав для себе діяльність в обласній раді, зайшов інший САВЧУК – Сергій Ананійович, який також працює в ЛНТУ – виконує обов'язки декана технологічного факультету.

«МІЛАШКА», АБО СТОКГОЛЬМСЬКИЙ СИНДРОМ

«Волинська правда»
Василь ОНИЩЕНКО

Завершилися чи не найбрудніші за всю історію Луцька вибори міського голови.

Показово, що так звані бруд та чорний піар закидають одне одному обидві команди. Стосовно самих лучан, то вони визнають, що під час виборчої кампанії такі мали місце неприйнятні методи, утім з чийого боку...

У другому турі перемогу здобув чинний мер і кандидат від «Блоку Петра Порошенка «Солідарність» Микола Романюк, за якого проголосували 57% виборців. До свого результату, отриманого в першому турі (30 187 голосів), він зумів додати ще понад 7 тисяч голосів, що, звичайно, чимало.

Більш ніж 4 тисячі голосів у другому турі – приріст його конкурента, кандидата від партії «Українське об'єднання патріотів – УКРОП» Олександра Товстенюка, за якого 15 листопада проголосували 28 346 лучан. Але скоротити відставання, яке виникло у першому турі, йому так і не вдалося.

Переможців не судять, і ми не збираємося цього робити. Хоча насправді може статися так, що ця перемога для Миколи Романюка виявиться Пірровою. Як наголосив Олександр Товстенюк у своєму зверненні до лучан після того, як стали відомі результати другого туру, його команда докладє максимум зусиль, аби фракція УКРОПу у міській раді працювала ефективно і продовжувала реалізовувати ті ініціативи, які принесуть нашому місту ті зміни, час яких ще, можливо, не настав.

А от Микола Романюк напередодні другого туру виборів в одному зі своїх інтерв'ю заявив: «Я – людина компромісу. Прийшовши минулого разу, я мав у команді чотири депутати – «Сильна Україна» і «Наша Україна». Але за певний час вдалося досягнути компромісу, розуміння один одного. Ми знову переживаємо такий період».

Йшлося, очевидно, про компроміс на його умовах. Та як буде цього разу?

15 «укропівців» у міській раді із 42-х депутатів у 2015 році – це не 24 «бютівці» із 50 депутатів у 2010-му. Повторити комбінацію під гаслом «Розділай і владарюй», яку закидають чинному міському голові Миколі Романюку, тепер буде важче, хоч він і має 8 гарантованих голосів на свою підтримку з боку депутатів «Блоку Петра Порошенка «Солідарність».

Ще він, очевидно, сподівається, що йому допоможуть дії центральної влади. Подібно до того, як команда Януковича чинила репресії стосовно Юлії Тимошенко, сьогодні в Україні чиниться тиск на «укропівців». І це, на думку влади, дозволить їхнім депутатам у місцевих радах бути більш зговорливими.

Єдине, чого не враховує влада, – патріоти зразка 2015 року – це не «бютівці» зразка 2010-го. «Укропівці» за прикладом їхніх лідерів більш дисципліновані й свідомі того, що зрада інтересів виборців ставить хрест на усій подальшій політичній кар'єрі.

Технології, запущені перед виборами командою фінансово-промислової групи «Континіум», яка відстоювала свої інтереси в Луцьку, підтримуючи чинного мера Миколу Романюка, таки дали результат. Із відеороликів, білбордів, сітлайтів і шпальт газет лучан закликали: «Не продавай свій голос», «Прийди на вибори і захисти рідне місто». Так, нібито хтось збирався на нього нападати.

До слова, про підкупи: якщо називати підкупом виборців ту системну роботу із розвитку міста, яку Фонд Ігоря Палиці «Новий Луцьк» веде з 2011 року, то як тоді назвати розриті командою Романюка двори з натяком на капітальний ремонт уже наступного року?

Утім чверть лучан, які віддали голоси в другому турі за Романюка, ошукали, переконавши у меншому злі.

Хіба винні бабці-пенсіонерки, які віддавали голос за нього як за секс-символа своєї епохи? Адже їм влада не розповідала, скільки треба буде заплатити за тепло вже за жовтень.

Хіба винні вчителі та вихователі, яким кинули перед другим туром доплату до зарплати? Адже, крім солодкого пряника, влада застосувала ще й батіг, натякнувши, що педагоги можуть втратити роботу.

Хіба винні медики, залежні від вказівок зверху? Поки в Україні не відбудеться медична реформа, вони приречені голосувати за чинну владу, виконуючи її забаганки.

Ніхто не здивувався голосуванню чиновників і керівників підприємств, пов'язаних з Романюком спільними справами в минулому. Їхні підлеглі теж хочуть зберегти хоча б те, що мають.

Але дивує позиція тих молодих людей, які ще вчора були на Майдані, вважають себе патріотами й націоналістами, а сьогодні повірили в казочку, що комуніст і пристосуванець – це «менше зло».

Хоча що тут казати, якщо свого часу навіть націоналісти, дисиденти радянської доби, яких совети гноїли по таборах лише за їхні переконання, підтримали на президентських виборах 1999 року свого ката – генерала КДБ Євгена Марчука. «Жертви намертво зв'язані з катами», – писав з цього приводу у газеті Вячеслава Чорновола «Час/Time» член Української Гельсінкської групи у листопаді 1978 року Василь Овсієнко. «Деся я бачив таку картину: кат і в'язень – спина до спини – зв'язані колючим дротом...» – прокоментував тоді ситуацію дисидент.

Інакше, як Стокгольмський синдромом, назвати її не можна. Хто не знає, це термін, авторство якого належить криміналісту Нільсу Біджероту. Він увів його під час аналізу ситуації із захопленням заручників, що виникла в Стокгольмі у серпні 1973 року, коли заручники почали шкодувати і виправдовувати дії своїх викрадачів.

Але завжди знаходяться люди, які говорять на чорне – «чорне», а на біле – «біле». Такі зазвичай входять в історію.

Журналіст і великий патріот України Вахтанг Кіпіані тоді, у 1999-му, назвав Євгена Марчука «мілашкою». Так, у 1986 році російською мовою київську поетесу Ірину Ратушинську, раніше засуджену до 12 років позбавлення волі за «антирадянську агітацію і пропаганду», після чотирьох років тюрми привезли до КДБ УРСР, де тодішній кадебіст Євген Марчук дозволив їй читати книги, спати досхочу, а потім випустив і порадив виїхати до Великобританії.

З цього приводу Вахтанг Кіпіані, зокрема, написав: «Що стосується звільнення дисидентки, то в КДБ були працівники, які виконували, як казав Борис Антоненко-Давидович, роль «мілашки». «Мілашка» по-доброму говорив, «мілашка» мав добрі вісті, відмежовувався від колег, які погрожували. Думаю, це була не особиста роль того генерала. В умовах тієї служби він не міг, не мав права на особисту роль».

Навряд чи має тепер право на особисту роль і Микола Романюк, зв'язаний політично з БППС та економічно з «Континіумом». І цій «мілашці» сьогодні аж ніяк не до інтересів лучан – про свої не забути б. Утім, можливо, про інтереси самого Романюка тут і не йдеться. Радше йдеться про зобов'язання

перед тими людьми, які контролюють його дії.

«Це аморально – стоячи під портретами замучених КГБ своїх побратимів, просувати одного з кагебістів у президенти, – писав у вже згаданій статті Василь Овсієнко. – Та світ знає й інші приклади: поляки й литовці усунули від влади Ганну Сухоцьку та Прунскене, коли виявили їхню причетність до КГБ. Думаю, вони не сумнівалися в їхньому патріотизмі, але з моральних міркувань поставили на ті посади «незаплямованих» людей. Я не кажу слідом за В. Стусом, що колишніх кагебістів треба негайно заарештувати, розслідувати їхню діяльність і, можливо, судити й посли туди, де трошки більш як 10 років тому були Стус, Лук'яненко, Бадзьо тощо. Але, на мою думку, правильно зробив колишній політв'язень Вацлав Гавел: ставши президентом Чехії, він замінив увесь склад служби безпеки. Бо досвідом злочинної організації нова, демократична держава не може послугувуватися».

Шкода, що ці слова досі актуальні.

***

Аби «нормально жити», написав у своєму «Фейсбуці» волинський волонтер, адвокат та журналіст Василь Нагорний, не потрібно мати «свого» мера – треба мати принаймні три речі: совість, честь, людяність.

✚ ПОСТФАКТУМ

НАДНИЗЬКА ЯВКА МОЖЕ СПРИЧИНИТИ СКАСУВАННЯ ВИБОРІВ У ДВА ТУРИ

У ході другого туру місцевих виборів в Україні, що відбулися 15 листопада, явка була наднизькою.

Як заявив голова Центральної виборчої комісії Михайло Охендовський, з огляду на це, виникне питання про доцільність збереження мажоритарної виборчої системи абсолютної більшості, що використовувалася для виборів мерів великих міст.

Голова ЦВК нагадав, що метою впровадження цієї виборчої системи було якраз досягти максимальної легітимізації обраних міських голів з тим, щоб за обраного міського голову проголосували більш

як 50% виборців.

«За наднизької явки, цілком можливо, буде ситуація, коли 50% виборців проголосують, але це буде десь 15-17% від кількості виборців у відповідному місті», – пояснив він.

«Отже, виходячи з підсумків повторного голосування, дуже хотілося б, аби було зроблено відповідний аналіз і, можливо, законодавці повторно звернули увагу на питання доцільності збереження цієї виборчої системи», – резюмував Охендовський.

Варто додати, що згодом голова Верховної Ради Володимир Гройс-

ман повідомив, що незабаром збере робочу групу в парламенті для аналізу ефективності норм закону про місцеві вибори.

«Хотів би відзначити, що відразу по свіжих слідах варто проаналізувати, як спрацював закон про місцеві вибори, його плюси й очевидні недоліки. Найближчим часом я зберу робочу групу, щоб на основі такого аналізу розпочати роботу над Виборчим Кодексом. Його наявність дозволить нарешті позбутися нашої традиційної практики переписувати виборче законодавство напередодні кожних виборів», – написав спікер у «Facebook».

ЗАВЗЯТИЙ КОНСТРУКТИВІСТ АРХІТЕКТУРА ЛУЦЬКА

Олександр КОТИС

Місто як форма суспільної організації матеріально живе у кимось створеному просторі.

Це та річ, яку колись задумували, проектували, реалізовували на папері, а потім втілювали у природі. Архітектура та містобудування – це стратегічні сфери творчості, які визначають, як цілому місту жити в майбутньому, куди ходити, як пересуватися і задовольняти потреби жителів. Євген Ходаковський – один із головних архітекторів радянського Луцька, головний проєктант колишнього ЦУМу та низки інших об'єктів міста. Представник архітектури шістдесятих – окремої віхи в рамках явища радянського модернізму.

Сьогодні він розповів про історію забудови Луцька тих часів і про дуалізм архітектури та «совка», які протягом десятиліть сперечалися за право втрутитися в історичний простір древнього міста.

ДРУГ ПОЕТА ШИШКА Й УЧЕНЬ КИЇВСЬКИХ КОРИФЕЙ

Дитинство – це пора, коли життєві події, навіть незначні, можуть сильно впливати на людину і формувати не тільки подальший хід подій, а й характер. У Євгена Ходаковського була ціла низка ключових факторів.

Він з'явився на світ 31 січня 1941 року в Луцьку. Початок його життєвого шляху виявився доволі трагічним.

«Так сталося, що мама моя загинула під час війни. А батька 22 червня розстріляли в нашій тюрмі. Але йому дивом вдалося уціліти. Він приповз додому з простреленим стегном. Був в останніх рядах, радянські вже спішили. При німцях батько працював у жеку. Він знав мову. Але в 1944 році був змушений утікати. Так йому порадила тітка. Бо якби дізналися, що він був у розстрільних рядах 22 червня, йому не поздоровилося б. Вижджаючи, батько залишив мене під опікою своєї багато старшої сестри, в сім'ї якої я і виріс. До 18 років я не знав нічого про своїх батьків. Тато виїхав до Австрії, а через деякий час – в Америку. І там помер. Мене виховала тітка, жінка з досить суворим характером. Наша сім'я – тітка, дядько і я – жили вкрай бідно. І рятувало нас від голоду мізерне домашнє господарство. Навіть за такої біді тітка примудрялася підготувати і ще кількох дітей із сусідських сімей, де так само не було батьків. Добре пам'ятаю, як по сусідству вивозили цілі сім'ї. Раптом вночі чувся гуркіт і по вікнах світили фари. На нашій коротенькій вулиці таких спорожнених садіб виявилось чи не половина. А на місці вивезених відразу були підселені родини «визволителів» з Росії. Переважно прокурори та енкаведисти. Пригадую також, що тітка часто згадувала, як сито і весело жилося за Польщі, тоді як зараз доводилося за хлібом не найкращої якості вистоювати ще з ночі довгі години», – розповів архітектор.

Школа не особливо вплинула на світогляд юного Євгена. «Звичайне радянське виховання і така ж однобока освіта», – каже він. Російську мову і літературу непогано викладав колишній білгородський полковник, а історію – колишній енкаведист, який вихвалявся, що був «стрибком» і боровся з бандерівцями.

А місцем, де сформувався художньо-архітектурний світогляд, Євген Ходаковський вважає Палац піонерів. У повоєнний період такий розміщувався у колишній будівлі єврейської громади на теперішній вулиці Богдана Хмельницького. До речі, історична доля повернулася так, що в пострадянський час тут знову розмістилося єврейське товариство.

«Світлим промінцем у темному царстві стали заняття в студії образотворчого мистецтва Палацу піонерів. Там, на верхньому поверсі, була невеличка кімнатка, в якій ми займалися. У Палаці піонерів ми взяли найголовніше – там викарбовувався, формувался світогляд учнів. Серед них, наприклад, Кость Шишко. Тут недалечко йому пам'ятник. Це мій друг дитинства. Санжаров, Колосок, Симакович (майбутні луцькі архітектори, – О.К.) – це все вихованці тієї студії. І так ми в основному майже всі пішли в архітектори. Вів курси Петро Костянтинівич Сендзюк. Це наш перший професійний викладач об-

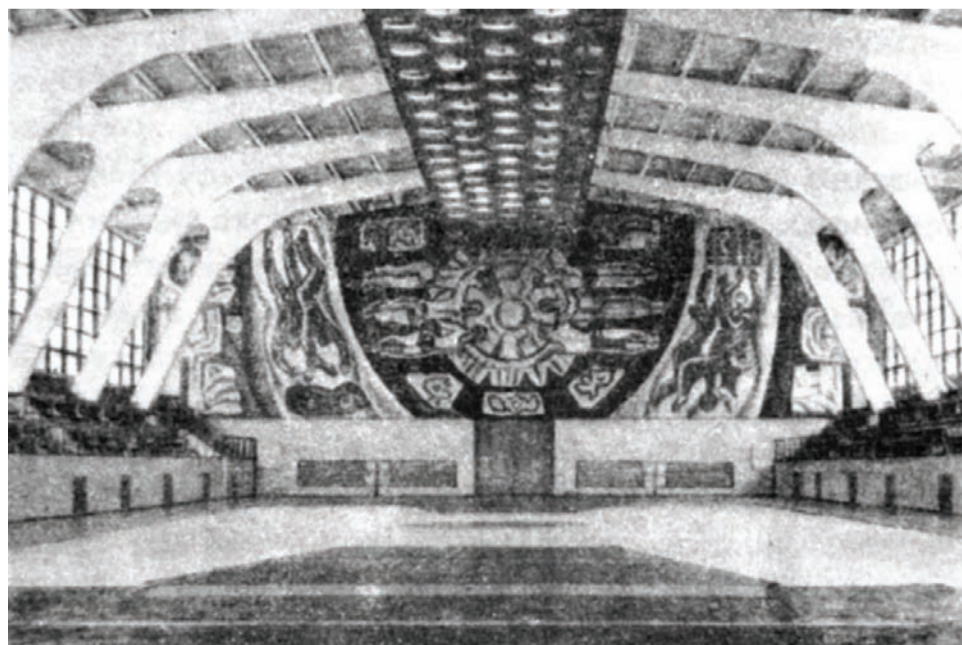
Євген Ходаковський

разотворчого мистецтва. Він зумів не тільки створити незабутню творчу атмосферу в студії, а також прищепити нам добрий смак і любов до художньої творчості», – згадує Ходаковський.

Після закінчення школи хлопець вступив до «кісі» – Київського інженерно-будівельного інституту (тепер Київський національний університет будівництва і архітектури), де й провчився шість років. Згадував, що доводилося непросто, адже треба було самому заробляти на життя. Київське навчання – ще один фактор, який вплинув

«Нові стильові риси з'явилися в деякій мірі під впливом тогочасної архітектури Заходу. Сприяли виникненню нової стильової течії і фактори внутрішнього походження – відмова від декоративних надмірностей попереднього періоду і зв'язані з цим пошуки лаконічної виразності та застосування сучасних матеріалів (скло, бетон, метал)».

Оцінка архітектури Луцька 1960-х істориками архітектури в 1990-х. «Луцьк. Архітектурно-історичний нарис».

Зала спортивної школи на Шевченка одразу після будівництва

на майбутнього архітектора. Викладачами були знані київські зодчі, які запроектували багато відомих споруд, що нині є пам'ятками столичної архітектури.

«Мені пощастило, що керівником диплому в мене був архітектор Віктор Єлізаров. Викладав також Авраам Мілецький. Я придивлявся до таких величин. У нас свої погляди були, але і в них було чого повчитися. Вони тоді працювали і мали практику».

Віктор Єлізаров – заслужений архітектор УРСР. Він проектував повоєнний Хрещатик, станцію метро «Хрещатик», був керівником проєкту аеропорту в Жулянах. Також є автором готелю «Дніпро» на Європейській площі і готелю «Київ» неподалік Верховної Ради. Єлізаров долучився і до творення монументальної скульптури «Батьківщина-мати». А в співавторстві з іншим архітектором проєктував знесений у 2014 році «на Бесарабці» пам'ятник Леніну.

Інший викладач, Авраам Мілецький, був не меншою величиною київської архітектури того часу. Найголовніші його твори (або проєкти, в яких він брав участь) – це відомий всім циліндричний готель «Салют», парк Вічної Слави, готель «Україна» на Майдані Незалежності, Палац піонерів, київський крематорій, Пейзажна алея, пам'ятник Григорію Сковороді.

«ЗАВЗЯТІ КОНСТРУКТИВІСТИ» СХЕМАТИЧНОЇ АРХІТЕКТУРИ

Після здобуття освіти у 1964 році Євген Ходаковський повернувся в Луцьк і одразу став працювати у волинській філії Українського державного інституту проєктування міст. Коротко – у «Діпромисті».

«Мене тут гарно зустріли, коли я повернувся: «Добрий день, Євгенію Борисовичу». Метельницький тоді стояв біля креслярського стола. Ми одразу з ним подружилися. Він тоді був, здається, начальником майстерні у Волинській філії Діпромиста», – згадує архітектор.

Одним із перших завдань новачка була переробка типового проєкту універмагу, котлован під який уже рили. Типовий проєкт – це те, на що хворіла вся радянська архітектура, коли одна розробка втілювалася багато разів, створюючи однакові вигляди більшості міст. Тому ті, хто розумів і вболівав, намагалися змінити типовий проєкт, максимально пристосовавши його під конкретні умови реалізації. Подібна історія сталася з ЦУМом, головним архітектором проєкту якого призначили Євгена Ходаковського.

«В Діпромисті був досить прогресивний директор Фелікс Левицький. І він затіяв переробку універмагу. От у Рівному універмаг такий, який був на проєкті, а в Луцьку ми змінювали. Я переробляв фасади. Тоді була мода на конструктивізм, ми хотіли надати проєкту відповідних рис. Ми тоді всі були такі завзяті конструктивісти. Але совковий конструктивізм схематичний. Він виник не як законний результат розвитку образотворчого мистецтва, як це мало місце в європейському баухаузі, а як незграбне наслідування західних тенденцій», – зазначив він.

Шістдесяті в Луцьку – друга спроба влади розбудувати соціалістичне місто. Перша була втілена ще в п'ятдесятих, коли в місті з'явився новий ансамбль – майдан і вулиця Леніна з центральною будівлею обкому. В шістдесяті ж у радянську архітектуру проринк модернізм. Про деякі споруди і тенденції того часу розповів Євген Ходаковський.

«Коли я приїхав до Луцька, то будували спортивну школу (спортивна школа на вулиці Шевченка, – О.К.) – одне з кращих творін наших архітекторів. Це індивідуальний проєкт, що тоді було рідкістю. Великі прольоти підіймали кранами. Вони були новаторськими для Луцька на той час.

«Великий зал, перекритий тришарнірними арками, скляні бокові стіни, незвична декорація стін тощо свідчать про пошуки нових конструктивних можливостей та архітектурних форм. Великий зал прикрасило пано на спортивну тему, виконане у техніці сграфіто».

Оцінка архітектури Луцька 1960-х істориками архітектури в 1990-х. «Луцьк. Архітектурно-історичний нарис».

У ході подальшої роботи вималювався проєкт молодіжного кафе. Я, Колосок, Симакович, Санжаров робили його. Була тоді така мода. І ця драбинка, яка там є ззаду, була вперше застосована в київському Палаці піонерів Мілецького. Хороші консольні драбинки».

Ці сходи стали чи не найяскравішим елементом всієї будівлі. Вони лінією перил ніби врізалися в основний об'єм споруди, підтримуючи другий поверх над відкритими галереями першого, і самі ці галереї. На жаль, сьогодні цей елемент втрачено – простір між колонами «замурували» вікнами, спростивши архітектуру споруди до суцільного паралелепіпеда. Сходи ще є, але зараз занедбані і не використовуються.

«Ми паралельно робили багато проєктів. Наприклад, планували поселення на цілині в Казахстані. Стоять вони чи не стоять, навіть не знаю. Їх робили сотнями. Це просте планування території: тут центр, а тут будинок культури поставити. А люди тоді їхали на цілину заробляти серйозні гроші», – розповів архітектор про подальшу роботу.

ХОДАКОВСЬКИЙ: ШІСТДЕСЯТИХ

«У той час в Луцьку з'явилася висотка з годинником. Тоді всі дуже раділи. Ми були найвним народом», – відгукується Ходаковський про перший дев'ятиповерховий будинок у Луцьку. Сьогодні цей привид відверто псує враження від центральної частини міста через свою занедбаність.

Архітектор недовго працював у Діпрі-місті. У 1966 році його запросили на посаду заступника головного архітектора міста. На цій посаді опікувався художнім оформленням головних споруд Луцька.

«Незважаючи на великі габарити цих новобудов, в них з'являються незвичні для попередніх споруд стильові інтонації; деяка провінційність, ознаки еkleктики. Але непомітно почалася ерозія принципів, що характеризували стиль «відлиги» 60-х років з його лаконізмом, контрастністю та (як це не дивно звучить) з певною романтизацією раціоналізму».

Оцінка архітектури Луцька 1960-х істориками архітектури в 1990-х. «Луцьк. Архітектурно-історичний нарис».

ЧОМУ ЗБУДУВАЛИ БАЗАР ПІД ЗАМКОМ ЛЮБАРТА

На посаді заступника архітектора Євген Ходаковський працював менш як рік.

«Потім я став головним архітектором. А історія була така. У той час радянські війська ввели в Чехію. Головним архітектором тоді був Ярослав Миц. Він походив з дуже гарної інтелігентної сім'ї. У нього погляди були європейськими. Ми тоді стояли на урочистостях поруч. І він каже, що чехи молоді й так далі. Це підслухала партсекретар нашої міськради і донесла. Зробили засідання, де вирішили, що головному архітектору з такими поглядами не можна працювати. Тоді часи такі були комуністично-ідеологічні», – розповів він.

Через деякий час він поїхав у Київ в ЦК затверджуватися на головного архітектора. Попри важку співбесіду, його кандидатуру погодили.

«Я спочатку не хотів бути головним архітектором. Був тоді не дуже серйозним молодим хлопцем, неодруженим. Крім того, я не член партії і не хотів ним бути. Це не моє середовище. Я був ближчим до поетично-художніх кіл. Працювати головним архітектором – це була уже велика відповідальність. Я став одразу думати і вимальовувати в голові образ міста в цілому, працював над ключовими моментами в забудові, аби з часом створився гармонійний образ міста. У нашому інженерному інституті непогано викладали серйозну дисципліну – містобудування. Як пускати транспорт, зонування території тощо. Але це виявилось найбільш хворобливою дисципліною для нашої влади. Наприклад, уже після мене дали збудувати великий житловий будинок на Гірній, а також на Шевченка. Це так звана вибіркова забудова. Я такого ніколи не дав би зробити», – розповів Ходаковський.

Робота на цій посаді не видалася легкою. А все через конфлікти з партноменклатурним начальством. Увесь час йому доводилося щось стримувати.

«Як тільки прийшов працювати, був проект ставків між Гнідавським мостом і Красненським. Пропонувалося такими «черв'яками» вибрати торф, поробити ставки, обсадити «грибами». Я тоді перекреслив і сказав, що цей проект не потрібний. Фурів (Іван Фурів – голова міськвиконкому з 1965 року, – О.К.) мене тоді лаяв скільки міг. Вдалося тоді з Санжаровим не допустити підрив синагоги, яка своєю обдертістю дошкуляла начальству».

Яскравий випадок зі створенням ринку й електропідстанції під замком.

«На цій посаді ледь витривав чотири роки. І вилетів як корок. Архітектурний відділ тоді був таким хлопчиком для биття. Усі його критикували. А все тому, що ніхто не хотів робити за наукою, так, як треба. Знову ж таки, всюди грали роль якісь зв'язки, навіть у вирішенні міських питань. Корупції тоді майже не було, але все робилося через... От, наприклад. Це ще було навіть до того, як я став архітектором. Коли робили будинок техніки, був головою міськвиконкому Микола Бездушний. Він вважався гарним економістом. Але за мірками «економики, которая должна быть экономной», як казав незабутній Леонід Ілліч. Усі боролися – Метельницький, я, інші – щоб не садити ринок. А він почався з того найбільшого павільйону, що там стоїть. А далі все обросло. І боролися, щоб не садити підстанцію перед самим замком. Майже до бійки доходило. «Ні, буде там», – наполягав Бездушний. «Ні, ми не можемо». Там було не набагато дорожче, щоб обійти. Це можна було зробити. А тепер спробуй забери цей ринок. Отак приблизно у нас все вирішувалося. Перш за все вирішували партійні та управлінські боси, які були пов'язані, і це була система. Вони не слухали доводів розуму й логіки, в них була своя логіка. У такій атмосфері мені довелося працювати».

ВСЕСОЮЗНІ «ЧЕРЬОМУШКИ» НА ПОЛЬСЬКОМУ КІСТЯКУ

Тим часом Луцьк поволі вступав у нову еру – еру соціалізму сімдесятих років.

«Хай прийдешній 1970 рік буде роком дальших перемог справи миру, демократії, національної незалежності, соціалізму і комунізму. Наш новорічний тост – за великий радянський народ, за Комуністичну партію, за нашу любиму соціалістичну Батьківщину. З Новим роком, з новим щастям, дорогі товариші», – писала газета «Радянська Волинь». Розбудова промислових районів, великих фабрик, заводів, створення цілих житлових кварталів, суттєве зростання кількості жителів, бурхливий розвиток транспорту. Одне слово, місто готувалося до масового соціалістичного будівництва.

Це і наступне десятиліття катастрофічно вплинуло на забудову міст, їхній вигляд і зручність.

«У нас були зіпсовані стосунки не тільки з виконкомом, а й партійними органами, хоча в мене там були непогані знайомі і друзі. Фурів мене вічно лаяв, що мусить виписувати перепустки в будівлю обкому і що треба вступати в партію, тоді перепусток не треба. Але я не хотів. З різних причин, в тому числі тому, що мав до цієї партії свої рахунки. Потім я собі в зами взяв такого Троцюка, який робив усе, що подобалося Фуріву, піддакував йому. Це називається підсиджувати. У мене з Фурівим дуже рідко співпадали погляди з основних питань. Я весь час виступав з критикою. Ніяк не міг достукатися до Фуріва. Виписував іноземні журнали, щоб показати, як там робиться. «Та що ти мені картинки по-

Радянська забудова Луцька на проспекті Відродження, 1970–1980-ті роки

казуеш!» – відповідав він. А ще казали: «Ти, напевно, давно в Москві не був», або «А в Києві це так збудовано». Я дзвонив і до Єлізарова. Але він сказав, що їм ЦК не рекомендує вв'язуватися в суперечки. І запропонував мені посаду головного архітектора Євпаторії. Але мене туди не тягнуло, тут було своє коло друзів», – розповідає Ходаковський.

Перспективне стратегічне мислення в забудові міст тодішню владу не цікавило, оскільки вона вирішувала поточні питання, пояснює архітектор.

«У міру подальшої роботи на посаді виникали певні суперечки і незгоди між тим, що я вважав професійним, перспективним і стратегічним підходом до забудови міста, і тим, що пропонувала система. Час, у який я працював, був часом командно-адміністративної системи. Наростали певні суперечності, давалася взнаки різниця в поглядах. Мої подальші наполягання на професійному підході були небажаними для моїх начальників. А їх не бракувало як безпосередньо, так і в ідеологічних партійних органах. І я зрозумів, що мені треба щось міняти в своєму житті. Відхід з посади став поворотним моментом у моїй професійній кар'єрі. І в подальшому я працював в основному в дизайнерсько-художній сфері», – коментує ті часи Ходаковський.

На його думку, нині ситуація не дуже змінилася. Так само панує всюдисущий непрофесіоналізм, а головне – відсутність стратегічного мислення. Ніхто з міської влади не знає, яким має бути Луцьк майбутнього, що треба зробити зараз, аби добитися певних результатів потім. Усі живуть сьогоднішнім днем без перспектив.

«А вони й до цього часу так працюють. Їхав недавно в машині з одним заступником і слухав, як він по телефону роздавав вказівки. Там те приберіть, там інше, бетонозмішувач туди. Вони стратегічно не звикли мислити. Комуняки завжди були на висоті тактично. І ці так само. Один із архітекторів міста Лисенко, був такий, підписав дозвіл на забудову у поймі ріки Стир, в центрі міста, де зараз «Нова лінія», що не можна було. Розрізся приладозавод – і воно все гуло б, таракхало. Такі речі в центрі міста не робляться. Це приклад відсутності стратегічного мислення в забудові населеного пункту. І так по сей день», – роздумує архітектор.

Він вважає, що радянське будівництво

інколи дуже шкодило Луцьку. А головне – це та ж відсутність індивідуального, одиничного і намагання все підвести під типовість. Типові проекти, типові міста, типові й безликі люди.

«Взагалі при тій радянській владі, так само, як і зараз, краще було б мораторій ввести на всі великі роботи, тому що неможливо нічого зробити так, щоб це було правильно. От поляки заклали кістяк європейського Луцька. Заклали парк одразу, нові житлові масиви, у них зовсім інший підхід. Це гарна європейська країна з хорошими спеціалістами. За цим польським кістяком Луцьк міг розвиватися. А те, що прийшло в 1939 році сюди, а потім в 1945-му, – це все місто нівечило. Ми мали всесоюзні «черьомушки» (Черьомушки – район Москви, де вперше з'явилися хрущовки, – О.К.). І зараз так само. Особливо забудова центральної частини міста, де побудовані хрущовки. Це те, що зробило наше місто подібним до більшості міст Радянського Союзу», – вважає архітектор Ходаковський.

«Оглядаючись на пройдений шлях, я не помилявся в одному: важко було чогось очікувати від тоталітарної системи, яка сповідувала соцреалізм і будувала міста як всесоюзні «черьомушки». Ми тепер бачимо, що залишив по собі совок – валіза без ручок. Колись втішав себе думкою, що зі зміною покоління, можливо, зміниться і сам підхід до забудови міст. На сьогодні виявляється, що я помилявся. Сваюоля грубих грошей й тотального несмаку сьогодні виявилися ще гіршими, ніж одноманітність і нецікавість забудови соціалізму», – підсумував він.

***

Після звільнення з посади головного архітектора міста Євген Ходаковський, за його ж висловом, покинув велику архітектуру. Став працювати у різних місцях, інколи щось проектував. Будинок з баштою на вулиці Лесі Українки навпроти «Книжкового пасажу» – його творіння. За винятком кольору, який мав бути іншим, але став рожевим, коли Ходаковський його продав.

У пізнішій забудові архітектор відмічає Київський майдан. Він вважає, що збудований майдан «за канонами XVIII століття». Головна проблема – наявність будинку обласної ради там, де краще було б відкрити майдан на річку і долину Стиру. Майдан вийшов глухим, а головний фасад такої важливої будівлі – відкритим на північ, він завжди в тіні.

«Консервативний проект, не сучасний, не технологічний. Треба було відкривати південну частину в бік річки Стир. Зробили, як зробили», – зазначив він.

У вільний час Євген Ходаковський працює над проектуванням нового Театрального майдану в Луцьку. Каже, тут є багато можливостей для покращення і якісної зміни простору. Про проект поки що не розказує. У загальних обрисах його ідея полягає в оживленні майдану образом води і поєднанні його розрізнених елементів із заграванням з історією.

Євген Ходаковський у галереї радянських архітекторів Луцька посідає особливе місце тим, що був і залишився опонентом системі. Так і не ставши членом компартії, він зміг втриматися на високих посадах і разом з іншими будівничими творив місто. Деякі з тих будівель функціонують і досі. Архітектура Луцька шістдесятих стала цікавим виразником своєї епохи.

Стара будівля ЦУМУ

«Європейська правда»
Тетяна ТЕВКУН,
експерт з питань екологічної
політики Інституту суспільно-
економічних досліджень (ІСЕД)

3гідно з Угодою про асоціацію з ЄС Україна протягом трьох років має імплементувати Директиву Європейського парламенту та Ради 2008/98/ЄС від 19 листопада 2008 року про відходи. Оскільки півтора року від часу підписання документа вже минуло, залишається ще стільки ж. Отже, Україна за цей час має запровадити, хоча б на законодавчому рівні, європейські стандарти поводження з відходами.

Згаданою директивою передбачається запровадити чітку ієрархію пріоритетів поводження з відходами, приблизно так, як це реалізовано в країнах заходу: 1) запобігання; 2) підготовка до повторного використання; 3) переробка; 4) інший тип утилізації (наприклад, для відновлення енергії); 5) ліквідація (видалення на звалища). Така чітка структуризація – головна новація, якої в майбутньому повинна буде дотримуватися Україна.

НЕ КУПУЙ ЗАЙВОГО

Заходи із запобігання утворенню відходів мають на меті розірвати зв'язок між економічним зростанням та екологічними наслідками.

У політиці поводження з відходами значну увагу слід надавати заохоченню розробки продуктів для зменшення їхнього впливу на довкілля та вироблення відходів. Зокрема, впроваджувати заходи, які стимулюватимуть розвиток, виробництво та просування продукції багаторазового використання, технічно тривалої та придатної для належної та безпечної переробки після того, як вона перетвориться на відходи, та ліквідація якої не шкодить довкіллю.

Такими заходами є економічні стимули (пільги, спеціальне оподаткування абоощо), проведення освітніх кампаній.

На сьогодні в Україні такий спосіб стимулювання не є прийнятним на загальнодержавному рівні. Просвітницькою кампанією переважно займаються екологічні організації та громадські активісти.

ПРАКТИКА ЄС

• У Данії вже 20 років діє податок на безкоштовну роздачу поліетиленових пакетів у торговельних закладах. Після того, як там ввели плату за пакети, їхня популярність у покупців знизилася на 90%.
• 10 років тому у Великобританії були запущені на ринок біорозкладні пакети для хліба, які упродовж чотирьох років повністю розкладаються на вуглекислий газ і воду.

ВІДХОДИ В СТИЛІ «СЕКОНД-ХЕНД»

Сенс підготовки до повторного використання полягає у заходах, які продовжують життя тих чи тих речей та дозволяють використовувати таку річ більше одного разу після її виготовлення. Прикладами таких заходів можуть бути збір тари та упаковки для її повторного використання, передача вживаного одягу бідним верствам населення, використання зношених шин та пластикових пляшок, наприклад, для побудови речей для побуту тощо.

В Україні таким заходам приділяється надто мало уваги, частково є певні зрушення у повторному використанні скляних пляшок.

СМІТИТИ ПО-ЄВРОПЕЙСЬКИ: ЩО МАЄ ЗМІНИТИ УКРАЇНА

ПРАКТИКА ЄС

• Агенція з охорони довкілля Ісландії має свій сайт, на якому викладається інформація та соціальна реклама щодо повторного використання речей, велика увага звертається на заходи із заохочення використання упаковки напоїв.

ПЕРЕРОБКА

Суспільство вже давно навчилося використовувати багато видів відходів як вторинну сировину. Це, зокрема, стосується переробки металу, пластику, скла та паперу. Переробка таких відходів дозволяє економити сировину, зменшувати негативний вплив на довкілля як шляхом економії сировини, так і зменшення кількості відходів, які захоплюються на звалищах.

Для переробки кожного виду відходів існує своя технологія, кожен вид переробляється окремо. Проте такі відходи цінні як ресурс за умови дотримання певних вимог збору, тому їх доцільно збирати окремо. Такий підхід віднедавна практикується в окремих містах України. І в цій сфері можна говорити про певні досягнення.

ПРАКТИКА ЄС

• У країнах Європи встановлено контейнери для роздільного збирання відходів, забезпечено логістику збору. За дотриманням правил щодо роздільного збирання відходів стежать спеціально уповноважені органи. Так, наприклад, у Німеччині існують так звані «сміттєві поліцейські», працює система штрафів і заохочень.

СПАЛЕННЯ ТА УТИЛІЗАЦІЯ

Якщо переробка і компостування відходів є недоцільними з технічних та економічних причин, в такому разі варто утилізувати сміття (в т.ч. шляхом відновлення енергії).

На сьогодні в Україні працює лише кілька сміттєспалювальних заводів. Частина з них (Київ, Дніпропетровськ) морально застаріли та шкодять довкіллю викидами в атмосферу.

Нові заводи працюють не на повну потужність або ж взагалі не працюють, оскільки тривалий час не вирішується питання встановлення тарифів на перероблення побутових відходів. В результаті всі відходи складуються на полігонах або на стихійних звалищах.

ПРАКТИКА ЄС

• В європейських країнах шляхом спалення переробляють 20-25% обсягу міських відходів, в Японії – близько 65%, в США – близько 15%.
• Найактивнішим «спалювачем» є Німеччина, яка має 60 заводів, щороку спалюючи понад 16 млн тонн відходів.

НАКАЗ: ЛІКВІДАЦІЯ

Видалення (ліквідація) сміття на звалища – це останній спосіб поводження з відходами, і застосовуватися він має тоді, коли попередні способи вичерпано. Це пов'язано з тим, що відходи, які перебувають на звалищах, як відомо, негативно впливають на довкілля.

Сьогодні в Україні поширена інша практика.

Як наслідок – звалища в Україні займають понад 12 тисяч гектарів. І це лише за офіційною статистикою Мінрегіону.

Всеукраїнська екологічна ліга оперує іншими цифрами. Природоохоронці говорять про 7% території країни, що займають звалища, а це більше, ніж уся територія природно-заповідного фонду, яка становить лише 6,5%!

В ЄС існує окрема директива, яка регулює питання ліквідації відходів на звалищах, в тому числі й щодо вимог до облаштування полігонів, яка має бути теж імплементована в українське законодавство у найближчій перспективі.

Ця директива встановлює чіткі вимоги до ліквідації відходів на звалища щодо облаштування місць захоронення відповідно до класів відходів, закриття та рекультивациі полігонів, які не відповідають таким вимогам, зменшення кількості відходів, які вивозяться на сміттєзвалища (розроблення відповідної національної стратегії).

Наостанок хотілося б нагадати: ми навіть не можемо собі уявити масштаби шкоди для довкілля та здоров'я людей від несортованих відходів.

Робота з усунення цієї проблеми ведеться, але несистемно, у вигляді експериментів на місцях. А тим часом використані батарейки, електронне обладнання, лікарські засоби тощо тоннами потрапляють на звалища, утворюючи пустку на цих місцях на сотні років уперед.

Це розуміють і самі українці. Згідно з дослідженням Фонду «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва та соціологічної служби Центру Разумкова, 59% опитаних турбує засмічення природи побутовими відходами, а 41% готовий сортувати побутові відходи заради покращення екологічної ситуації.

Безумовно, це позитивна тенденція. Однак без імплементациі європейських норм поводження з відходами, без перегляду державної політики у цій сфері, ситуація незворотно погіршуватиметься щороку.

<p>1,5 млн тонн вторинної сировини</p> <p>можна виробити, переробивши 15 млн тонн відходів</p>	<p>35 млн євро</p> <p>вартість будівництва переробного підприємства</p>	<p>17 дерев</p> <p>дозволяє зберегти тонна переробленого паперу</p>	<p>Тротуарна плитка, черепиця, килимки</p> <p>можна виготовити зі зношених шин</p>
<p>3120 літрів нафти, 5,777 кВт енергії</p> <p>дозволяє зекономити переробка тонни пластику</p>	<p>650 кг піску, 186 кг соди та 200 кг вапняку</p> <p>економить тонна переробленого скла</p>	<p>Цінні метали</p> <p>можна отримати після переробки електронного та електричного обладнання</p>	<p>На 40% менше енергії та на 30% менше води</p> <p>потребує виготовлення паперу із переробленої сировини</p>

СВЯТО ФУТБОЛУ НА «АВАНГАРДІ»

Іван БОГДАНОВИЧ

Підтримка спорту великих досягнень і проектів, спрямованих на організацію дозвілля молоді та дітей, завжди були серед пріоритетних для Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк». У четвер, 12 листопада, було зроблено ще один вагомий крок до поліпшення умов для занять спортом луцької молоді – підписано Меморандум про співпрацю між Дитячо-юнацькою футбольною школою ФК «Волинь» та Фондом Ігоря Палиці «Новий Луцьк».

– Ми розуміємо важливу соціальну функцію, яку виконує клуб, займаючись підготовкою юних футболістів. Адже дитяча футбольна школа – це і щоденні тренування, і чемпіонат дитячої ліги України, і виїзди на турніри, питання амуніції і ще десятки проблем, які потрібно розв'язувати щодня, – розповів на урочистостях голова правління Фонду Олександр Товстенюк. – Тому ми вирішили підтримати дитячу школу «Волинь».

Відповідно до Меморандуму, «Новий Луцьк» виплачуватиме із листопада заохочувальну стипендію у розмірі 1 000 гривень найкращим двадцяти вихованцям ДЮФШ «Волинь», які грають у чемпіонаті Дитячо-юнацької футбольної ліги України. Крім того, Фонд опікуватиметься підготовкою ко-

Вихованці Дитячої юнацької футбольної школи «Волинь» мали унікальну нагоду провести тренування пліч-о-пліч із гравцями основного складу. На тренування з дітьми прийшли капітан Сергій Політило (на фото), Міха Горопевшек, Флорентін Матей, Івіца Жуніч. Для футболістів це нагода потренуватися з задоволенням, адже працювати з дітьми завжди цікаво.

манд до турнірів, навчально-тренувальними зборами юних футболістів, спортивною інфраструктурою школи.

– Наш футбольний клуб і школа вже давно не відчуває підтримки жодного органу влади в області чи місті, тим часом футболу в ньому навчаються сотні школярів міста. Тому ми по-особливому вдячні Олександру Товстенюку за крок назустріч співпраці, – розповів під час підписання Меморандуму директор ДЮФШ «Волинь» Андрій Коротаєв.

Він разом із Олександром Товстенюком та президентом і головним тренером «Волині» Віталієм Кварцяним вручили сертифікати на отримання стипендій від Фонду кращим учням футбольної школи.

– Допомога Фонду важлива у двох аспектах – розвитку футболіста, який має стати професіоналом, дійти до рівня збірної, – розповів президент і головний тренер «Волині» Віталій Кварцяний. – Інший важливий момент – виховання здорового покоління, молоді, орієнтованої на спорт, розвиток, позитив... Діти відчують більшу увагу до себе. Клуб також надає стипендії частині вихованців, тепер за допомогою Фонду ми маємо можливість збільшити кількість дітей, які

отримають матеріальне заохочення за хороше ставлення до футболу.

Того дня свято футболу на «Авангарді» завершував товариський поєдинок ветеранів «Волині» та «Карпат». Атмосфера поєдинку була особливо теплою, адже у складах обох команд грали справжні друзі, які встигли побігати за обидва клуби. Утім на полі вирували емоції справжнісінького західноукраїнського дербі.

Рахунок відкрив Володимир Дикий, вихованець, між іншим, львівського футболу. Він вдало відгукнувся на простріл Ярослава Комзюка. Подвоїв рахунок Василь Кохановський. Його кинув у прорив Віктор Мацюк, й наш захисник, зривавши кута, сильно пробив Богдана Стронцицького – 2:0.

У другому таймі львів'яни сквитали рахунок (Покладок), але господарі дуже швидко отримали нагоди поновити перевагу у два голи. Нею не скористався Володимир Гащин, не перегравши кіпера «Карпат» з одинадцятиметрової позначки. Але Володимир через кілька хвилин забив з гри – 3:2. Фініш матчу був нервовим, бо «Карпати» знайшли сили ще раз забити – Луцишин влучив у ворота після відбитого Сергієм Чабаном пенальті. У

підсумку – емоційна перемога ветеранів «Волині» й теплі спогади про славу луцького та львівського футболу.

«Волинь» Луцьк – «Карпати» Львів – 3:2
«ВОЛИНЬ»: Сергій Чабан, Василь Кохановський, Олег Федюков, Ярослав Комзюк, Віталій Кварцяний (к), Віктор Кульбачинський, Віктор Мацюк, Володимир Гапон, Володимир Дикий, Альберт Шахов, Сергій Бурковський.

На заміну виходили: Андрій Петров, Володимир Лукашук, Іван Польний, Володимир Фігель, Володимир Гащин, Володимир Мозолок, Геннадій Шухман, Анатолій Поліщук, Сергій Богун, Олексій Хвесик, Сергій Хвесик, Руслан Нікітін, Віктор Попко, Володимир Антонюк, Тарас Кабанов.

«КАРПАТИ»: Богдан Стронцицький, Микола Лапко, Тарас Павліш, Михайло Гурка, Любомир Вовчук, Володимир Різник, Олександр Чижевський, Сергій Танасюк, Михайло Луцишин, Андрій Покладок, Василь Леськів.

На заміну виходили: Геннадій Ліхачов, Євген Михайлів, Юрій Мокрицький

Голи: Дикий, Кохановський, Гащин – Покладок, Луцишин.

У товариському матчі вихованці «Волині» U-14 перемогли на рік старших «динамівців» з Бреста – 8:1

Ветеранів «Волині» вів уперед Віталій Кварцяний

Юрій КОНКЕВИЧ

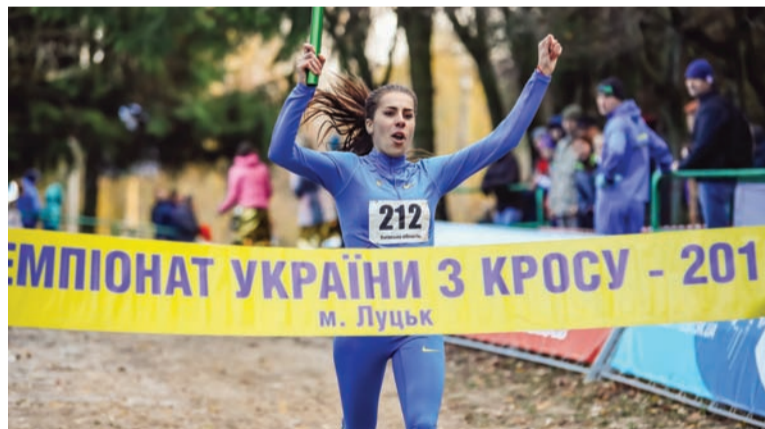
13-14 листопада у Луцьку відбувся чемпіонат України з кросу, який мав статус відбіркового до чемпіонату Європи – його 13 грудня прийматиме французький Єр. Принаймні наразі про відміну змагань у зв'язку із терактами в Парижі не повідомлялося.

На головних дистанціях – 8 км у жінок та 10 км у чоловіків – перемогли представники Київщини Дар'я Михайлова (28 хв 59 сек.) та Дмитро Лашин (30 хв 46 сек.).

– Гарна організація, гарна траса – у волинян є чого повчитися, – розповідає головний тренер збірної України з видів витривалості Юрій Андрущенко. – У юніорів на 4-кілометровій перемогла Марина Немченко (Харківська обл.), а другою була Анна Жмурко з Чернігівщини. У молоді в жінок підбирається сильна команда – 6 км виграла Наталя Стребкова (Солтан) з Тернопільської області, другою була Валерія Зіненко з Полтавщини, третьою – бронзова призерка молодіжного чемпіонату Європи-2015 з бігу на 5000 метрів Вікторія Калужна з Хмельницької області. Разом з Марією Ходаківською, яка фінішувала четвертою, цей склад може боротися за призове місце в команді на чемпіонаті Європи. Ми, як і було повідомлено раніше, повеземо до Франції повні команди у всіх видах програми (по чотири атлети). Склад збірної буде оголошено цими днями на Виконкомі ФЛАУ.

На парковій трасі у Луцьку змагалася багато атлетів, які спеціалізуються на олімпійських стадіонних дистанціях та є претендентами на путівки до Ріо-де-Жанейро, де

ЛУЦЬК ПІДТВЕРДИВ СТАТУС ЛЕГКОАТЛЕТИЧНОГО ЦЕНТРУ КРАЇНИ

Фініш змішаної естафети приніс перемогу команді Київської області

відбудуться Олімпійські ігри-2016. Для них луцькі змагання – один з етапів підготовки до нового сезону.

ШВИДКІ ТА СПРИТНІ

Спеціалісти виділили забіг дівчат, в якому стартувало одночасно 62 (!) учасниці. Це було вражаюче видовище, і потрібно віддати належне суддям, які грамотно впоралися з прийомом атлеток на фініші. «Родзинкою» змагань стала естафета. Три етапи лідирувала збірна Волинської області (Владислав Шитлюк, Ірина Чиж, Володимир Хоменко, Оксана Гач), і лише на останньому колі їх обійшли представники Київської області.

У десятикілометровому кросі серед чоловіків перше місце виборов Дмитро Лашин (Київ), другим став Василь Коваль (Житомир), а

третім до фінішу прийшов Руслан Савчук (Полтава).

Стосовно успіхів волинян, то Володимир Хоменко з Ківерців поїде на чемпіонат Європи. Він прибіг на фініш четвертим у кросі на 6 км серед юніорів. Олена Мізернюк була третьою у кросі на 4 км серед жінок (молодь). У загальному підсумку команда нашої області – восьма серед 24-х збірних. А Любешівська ДЮСШ у розрізі першості спортивних шкіл здобула 6-те місце із 21-ї команди.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ГІСТЬ

До Луцька на крос приїхав і вже легендарний Іван Гешко – чемпіон Європи та світу з бігу на 1500 м в приміщенні, учасник Олімпійських ігор в Сідней, Афінах (5 місце) та Пекіні. Буковинець був приємно вражений змінами, які відбулися у во-

Дистанція луцького кросу пролягла парком 900-річчя Луцька. Після чемпіонату в ньому можуть тренуватися у бігу не тільки спортсмени, але й звичайні лучани.

линській легкій атлетіці, особливо в інфраструктурі цього виду спорту.

– Так, як розвивається Волинь, не розвивається поки жоден регіон. Приміром, з вашим стадіоном «Авангард», який може прийняти змагання міжнародного рівня, тільки спортивна арена в Кіровограді може зрівнятися, – розповів «Хронікам Любарта» Гешко. – Сьогодні спорт держава майже не підтримує, спортсмени мають шукати спонсорів, щоб поїхати на змагання, правильно харчуватися, відновлюватися. Маю інформацію, що близько половини професійних спортсменів в Україні мають запрошення виїхати за кордон».

ПРОБА ПЕРА

Під час чемпіонату України з кросу, який відбувався в Луць-

ку 13-14 листопада, відбувся й ще один незвичайний забіг. Його учасниками стали школярі Луцька. Вони вперше позмагалися не у гладкому бігу на стадіонних доріжках, а в природних умовах, у яких зазвичай проводять змагання з кросу.

На старт вийшли представники шести шкіл Луцька. Естафета була змішаною – частину етапу бігли хлопці, частину – дівчата. Тренував дітей до змагань заслужений тренер України Олег Вегнер.

Школярську естафету виграла команда ЗОШ №25, другою прибігла НВК №26, третьою – ЗОШ №12.

Тріо переможців естафети з кросу, крім медалей та кубків, нагородили спортивним інвентарем. Утім, завдяки Фонду Ігоря Палиці «Новий Луцьк», жодна з команд не залишилася без призов.

КІНОВІДГУК

«ЕВЕРЕСТ»: КІНО НЕ ДЛЯ СЛАБКОДУХОГО ГЛЯДАЧА

Галина ТЕРНОВА

«Еверест» – британсько-американський трилер режисера Балтасара Кормакура, що вийшов 2015 року. У головних ролях – Джейсон Кларк, Джейк Джилленгол, Джош Бролін. Стрічку створено на основі реальних подій. Уперше фільм продемонстрували 2 вересня 2015 року в Італії на 72-му Венеційському кінофестивалі. В Україні у кінопрокаті допрем'єрний показ фільму розпочався 17 вересня 2015 року, а прем'єрний – 24 вересня.

Новий фільм Балтасара Кормакура – це не перша спроба розповісти про події 1996 року, які вписали цей рік в історію як одну з найтрагічніших сторінок підкорення Евереста. Причому картина перебувала в розробці ще з кінця дев'яностих, але через певні причини вийшла тільки у 2015-му. Втім з урахуванням розвитку сучасних технологій кіно-

виробництва таке зволікання аж ніяк не бентежить. Технічні аспекти фільму насправді вражають, але при цьому назвати «Еверест» розвагою язык не повертається – якраз-таки розважальним фактором тут і довелось пожертвувати, щоб спробувати відтворити хронологію подій якомога більш неупереджено.

Проте початок картини знято цілком типово для дорогого блокбастера, і це не віщує нічого незвичайного: глядачів поспішно знайомлять з численними дійовими особами, які поки ще сповнені енергії і не підозрюють про прийдешні поневіряння. Герої обмінюються черговими жартами, а за допомогою кількох класичних реплік можна зрозуміти, які у них

характери та сфери діяльності. У першій частині фільму на глядача чекає побіжний, але дуже інформативний екскурс у премудрості альпіністського ремесла – творці фільму намагаються дати максимум інформації, щоб ми могли розуміти тонкощі фізичного стану героїв та їхні відчуття. За такого розкладу картини не завжди вистачає емоцій, але, з іншого боку, це якраз-таки дозволяє обійтися без дратівливого пафосу і зробити людей більш звичайними. І якби музичного супроводу було менше, градус реалізму зріс би ще сильніше.

Персонажі дуже жваві, їм потрібно ухвалювати швидкі рішення. Коли хмари згущаються, у них виникає першорядна потреба: вижити

та врятувати нужденних – і тут уже справжня природа людини виявляє себе повною мірою в реальних діях, а не в розлогіх філософії. Панорамні види, сніг у першій половині фільму вражають, але саме в другому акті атмосфера повністю поглинає і не відпускає, змушуючи спостерігати за подіями затамувавши подих. Ефект буде сильнішим, якщо періодично нагадувати собі про такі параметри, як швидкість вітру в 35 м/с і температура в –40С, з якими зіштовхнулися альпіністи під час спуску.

Завдяки сильному градусу відстороненості, «Еверест», особливо в другій половині, досить вдало ігнорує типову голлівудську патетику, показуючи справжню холоднокровність. Стрічка навіть

перетворюється на своєрідне випробування для глядача, бо перегляд її не завжди можна назвати комфортним. Також не можна не відзначити той факт, що реальна історія, по суті, лінійна і передбачувана, тому не варто чекати якогось сюжетних інтриг. Фільм більшою мірою працює як хроніка, а не як драма, хоча і є кілька емоційних епізодів. Зрештою, «Еверест», незважаючи на назву, вийшов дещо приземленим, але від цього більш чесним. Така концепція в поєднанні з найсильнішим технічним боком (а подивитися є на що) акуратно і з належною повагою переносить реальну історію на екран, на щастя, залишивши поза увагою настирливе моралізаторство.

КІНОМЕНЮ ВІД ГУРМАНА

Сергій МАРТИНЮК

«4 ПЕРА»

(Великобританія, США, 2002)

Режисер: Шекхар Капура

Сьома і чи не найбільш відома екранізація класичного роману Альфреда Мейсона в руках індійця Капура набула яскравих драматичних рис, притаманних індійському кіно. Історія молодого британського офіцера, який перед дорогою в колонізований Судан, де місцеві затіяли бунт, відмовляється від служби в армії та участі у війні. За це отримує від друзів і коханої так звані «пера сорому», від рідного батька – небажання мати з сином хоч щось спільне. Щоб реабілітуватися в очах рідних та близьких, герой Хіта Леджера (одна з кращих його ролей, як на мене!) таємно вирушає в Африку... Страхи війни, поневіряння в полоні, любов, віра і терпіння, честь і ціна дружби – за всім цим стоять долі маленьких людей, загублених у круговерті історичних катаклізмів. Раджу. Грамотне та продумане кіно.

«МЕГГІ»

(США, Швейцарія, 2014)

Режисер: Генрі Хобсон

Драматичний жахастик-

трилер кінодебютанта Генрі Хобсона демонструє нам світ, заражений страшною епідемією, в якому одна окремо взята сім'я проборюється за життя своєї хворої дочки, якій ще трохи – і вона стане повноцінним зомбі... Незвична, розмірена роль Арнольда Шварценеггера, зірки аж ніяк не архаїчного кіно, до якого можна віднести стрічку Хобсона, фактично і робить фільм. Прекрасна роль Ебігейл Бреслін тільки доповнює фірмовість пропонованого продукту. Втім стрічка надто депресивна, і її насичено-сірі тони та атмосфера вічного туману в голові відштовхнуть масового глядача вже з хвилини 15-ї, попри Арні й досить популярну зомбі-тематику. Все, що вам треба було знати, ви вже знаєте. Чи дивитися – вирішуйте самі.

«НЕ МОЖУ ДОЧЕКАТИСЯ»

(США, 1998)

Режисер: Гаррі Елфонт,

Дебора Каплан

Ех... Яка класика американського комедійного кіно... Однозначно фільм зацінять тільки ті, хто ріс у ту епоху і, можливо, ще якісь системні поціновувачі жанру. Випускний вечір. Найкраща дівчина в школі. Головний герой з його несміливістю. Подруга з комплексами. Друзі і знайомі, які шукають можливостей втратити цноту, доплюсувати до списку нового партнера, або навіть знайти свою любов. Звичні речі, знайомі сюжетні повороти і гарний настрій з домішками повчальності. Без жорсткого так званого туалетного гумору. Одне слово, майже мотиваційний фільм про маленький подвиг маленької людини – рекомендую тим, хто сповна розуміє, на що підписується! Як бонус – Дженніфер Лав Х'юїтт на екрані...

«СУПЕР МАЙК XXL»

(США, 2015)

Режисер:

Грегори Джейкобс

Поки один із найслабших фільмів року на великих екранах, як на мене... (слабшими тільки «Останні лицарі» з Фріменом видаються). Інша річ, що мене і перша частина історії туси стриптизерів не вразила, але в ній, принаймні, сюжет, діалоги та драматичне тло трималися купи, чого не скажеш про частину другу, яка аж ніяк не супер і не XXL. Якщо глянути ще з іншого ракурсу тверезого сприйняття фільму мною як чоловіком, то його цільова аудиторія – це явно представниці протилежної статі, тому все цілком зрозуміло. Стриптизери теж люди, зрештою. Тому ласкаво прошу тих, кому до душі. Ченнінг Татум тут як тут.

АФІША

DOCUDAYS UA – ЗНОВУ НА ВОЛИНІ

23
ЛИСТОПАДА

Упродовж двох тижнів, із 23 листопада до 11 грудня, на Волині вже восьме проходить Мандрівний фестиваль Docudays UA.

Він є традиційним продовженням Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA, який щороку відбувається у Києві на початку весни.

У Луцьку дійство стартує показом стрічок «Медик іде останньою...» і «Скрізь Майдан», які називають одними із кращих фільмів цього року фестивалю. Їх можна буде переглянути 23 листопада у Палаці культури міста Луцька (вул. Б.Хмельницького, 1), початок о 18:00. Вхід вільний. Окрім переглядів фільмів відбудеться зустріч із активістами Майдану, волонтерами, бійцями й медиками АТО. У виконанні барда й волонтера Миколи Більшевича звучатимуть патріотичні пісні.

Загалом у рамках мандрівного кінофестивалю цього року демонструватиметься 40 документальних фільмів на тему прав людини. Їх побачать мешканці більш ніж 200 міст, містечок і селищ 23 регіонів України.

MAD HEADS ПРЕЗЕНТУЄ У ЛУЦЬКУ НОВІ ХІТИ

26
ЛИСТОПАДА

Зірки вітчизняної рок-сцени «Mad Heads» 26 листопада відвідають Луцьк із сольним концертом.

На Волині музиканти завітають у рамках великого всеукраїнського турне на підтримку нового містичного альбому «8». «Буде справжній рок-н-рол, несамовитий драйв і загальне шаленство під улюблені хіти», – обіцяють музиканти.

Концерт відбудеться у Палаці культури міста Луцька (вул. Б.Хмельницького, 1). Початок о 19:00. Ціна квитків – від 80 до 180 грн.

Замовлення і безкоштовна доставка по місту за телефонами: (0332) 20-30-32, (099) 373-62-68, (097) 221-95-28.

ЦЕ «АРЕНА ЛЬВІВ», КРИХІТКО

«ХРОНІКИ ЛЮБАРТА» БАЧИЛИ, ЯК ЗБІРНА УКРАЇНИ ЛОВИЛА ФАРТ У ЛЬВОВІ

Юрій КОНКЕВИЧ

Футбольний матч збірної нашої країни в місті Лева – це справді свято. Поєдинок зі словенцями, перемога в якому допомогла б не прокидатися українським вболівальникам у холодному поті, чуючи фатальне слово, яке пишеться через дефіс. Жодної з п'яти спроб пробитися на чемпіонати світу чи Європи через плей-офф наша збірна не використала. Коли справа пахне містиком, українське футбольне керівництво вирішило витягнути свій головний козир та вибрало Львів для того, щоб завоювати путівку до Франції. Тут національна збірна провела у Львові 9 офіційних ігор і всі виграла з різницею голів 28-4. Та й ніхто не посперечається, що такої підтримки, як у місті Лева, наша збірна не має ніде.

...Почалася поїздка на матч печально, адже в ніч з п'ятниці на суботу сталися теракти в Парижі й подумалося, що плей-офф можуть навіть перенести. Але обійшлося, і згодом про біду у Франції стали чорні пов'язки на рукавах гравців обох команд.

Дорогою до Львова з'ясував, що тієї суботи на гру подалося кілька сотень волинян. Вони правдами і неправдами дістали квитки на гру. На «Арені Львів» помітив банери з написами «Луцьк», «Луга», «Володимир-Волинський», «Ново-волинськ». Поїхали на матч гравці «Волині» Сергій Кравченко, Івіца Жуніч і Міха Горопевшек, словенець, між іншим! На підступах до стадіону випадково зустрів батька Анатолія Тимощука Олександра Івановича. «Чекаю доньку – і до наших. По перемогі!» – упевнено привітався Тимошук-старший. Десь поруч з ним дивився матч й Андрій Стефанович Федецький, тато Артема Федецького.

Загалом на поле «Арени Львів» того вечора могли вийти відразу четверо футболістів, якоюсь мірою пов'язані з Луцьком. Крім Тимощука та Федецького, це Хачеріді, що пограв рік за «Волинь», та уродженець нашого міста Слава Шевчук.

І ось гра: стадіон втяв «Ще не вмерла...» і стало зрозуміло – все має бути як завжди. Наші збірники зарядилися від стадіону й почали планомірну облогу володіння Хандановича. І швидко сталося диво: Ярмоленко правою (!) ногою розібрався із захистом словенців та забив такий потрібний гол. Потім було два епізоди, після яких Словенія могла відігратися: Ілічич пробив над дев'яткою, а Новакович

замість того, щоб розстріляти наші ворота, не зорієнтувався в ситуації та «шкіряний» просто відскочив від нього. І це був справжній фарт, якого нам так бракувало в усіх попередніх стикових іграх! Гол Селезньова, який замкнув простріл Федецького, довів «Арену Львів» до стану екстазу. Ми могли забити ще, але наприкінці поєдинку був один момент, який вкотре змусив говорити про магію Львова: після помилки П'ятова словенці лише дивом не відквитали один м'яч.

Протягом всього матчу стадіон не замовкав і гнав своїх улюбленців в атаку. Крім футболістів, були й традиційні для наших вболівальників «кричалки» про Пуйла, «Слава воїнам АТО!», «Крим – це Україна!» і про тих, «хто не каче». Пояснили суть останньої забави словенському президенту Борцу Пахару взявся його український колега Петро Порошенко (перші особи України та Словенії були гостями №1 у VIP-ложі «Арени Львів»). А от повідомлення про присутність на матчі українського гаранта стадіон зустрів не вельми прихильно, радше – скромним, але застигнутим.

Наші ж гравці відчували підтримку та грали так, ніби це був вирішальний матч у їхньому житті.

На жаль, як завжди, в бочці львівського меду знайшлося місце і ложці дьогтю: знову запалилися фаєри. Вони з'явилися після голу

Після матчу найбільше емоцій глядачам віддав Федецький. Артем навіть попросив у фанатів гучномовця й тричі «зарядив» «Слава Україні!».

Ярмоленка. Правда, більшість вболівальників почали гучно скандувати «Ганьба!» і міцніші слова стосовно любителів вогняних шоу. Відповідальніші ж пам'ятали, що «Арена Львів» наразі на умовній дискваліфікації, тому серйозне порушення порядку загрожує Львову і всій Західній Україні відлученням від великого футболу. Прикметно, що після другого голу фаєрів майже не було.

Уболівальники заскандували «Ще один!», але Селезньов їх не почув, бо недокрутив м'яча в дальній кут. Сійка врятувала Словенію від третього голу, але це не врятувало балканців від поразки за сумою двох матчів.

Стадіон не змовкав ні на мить. Кожен із глядачів традиційно отримав сувенірний картонний національний прапор.

«Вперед, вперед, відважні козаки! Зламаць навік історії шляхи». Цими рядками Олега Ольжича фанати спонукали українську збірну зламати сумну традицію програвати в матчах плей-офф.

Не обійшлося без краплі дьогтю. Але піротехнічний порив ультрас загасила решта стадіону криками «Ганьба!».

РЕЗУЛЬТАТ

«ЗНЯТИ СКАЛЬП» З ЛІДЕРА

Павло ФІЛОНЮК

Після чергової паузи чемпіонат України відновлюється найближчого вікенду. «Волині» належить у 15-му турі зіграти у Запоріжжі із «Шахтарем» – 21 листопада, початок гри о 17.00.

Поїхати на гру аж на «Славутич Арену» «гірників» змусила не тільки турбота про стан газону на «Арені Львів» напередодні поєдинку Ліги чемпіонів проти «Реала». Менеджмент «Шахтаря» знає, що на незаповненому на матчах чемпіонату країни стадіоні підтримка «Волині» була б набагато гучнішою, й донеччани грали б практично як в гостях. Так було, зокрема, торік, коли три сотні фанатського десанту з Луцька зробили погоду на «Арені Львів».

Матчі 15-го туру:

20 листопада:

«Олімпік» – «Динамо», 19.00.

21 листопада:

«Чорноморець» – «Дніпро», 14.00;

«Ворскла» – «Говерла», 14.00;

«Шахтар» – «Волинь», 17.00.

22 листопада – «Металург З» –

«Олександрія», 14.00;

«Сталь Д» – «Карпати», 17.00;

«Металіст» – «Зоря», 19.30.

Тим більше, що легкої прогулянки у грі проти «Волині» в «Шахтаря» не буде. Усі українські гравці основного складу «гірників», як і багато легіонерів, повертаються зі своїх національних збірних. Крім того, в Луческу дискваліфіковані Срна та Степа-

Останнім часом «Шахтар» важко набирає очки у матчах з «Волинію»

ненко, відтак румунський наставник мусить вдаватися до кадрових ротаций. «Волинь» же перевела подих, має гарний настрій після перемоги над «Ворсклою» і зі свіжими силами готова побитися принаймні за нічию проти лідера чемпіонату.

ТУРНІРНА ТАБЛИЦЯ ПІСЛЯ 13 ТУРІВ

М	Команда	І	В	Н	П	РМ	О
1	Шахтар	13	11	1	1	37 - 10	34
2	Динамо	13	11	1	1	26 - 5	34
3	Дніпро	13	8	3	2	28 - 12	27
4	Зоря	13	7	4	2	27 - 13	25
5	ВОЛИНЬ	13	6	3	4	16 - 18	21
6	Ворскла	13	4	7	2	16 - 16	19
7	Карпати	13	5	2	6	13 - 18	17
8	Олімпік	13	4	2	7	15 - 17	14
9	Олександрія	13	3	4	6	13 - 17	13
10	Сталь	13	3	3	7	11 - 19	12
11	Говерла	13	1	7	5	8 - 16	10
12	Металіст	13	1	7	5	10 - 20	10
13	Чорноморець	13	1	5	7	12 - 24	8
14	Металург	13	0	3	10	6 - 33	3

Анонс 16-го туру

«Волинь» (Луцьк) – «Металург» (Запоріжжя). Луцьк, стадіон «Авангард», 29 листопада, 14.00.

Це буде останній офіційний поєдинок «волинян» цього року на рідному стадіоні. У грі першого кола «волиняни» перемогли в Запоріжжі 2:0.

Кубок перенесли

Прем'єр-ліга відтермінувала перші матчі 1/4 фіналу розіграшу Кубка України сезону 2015/16 на весняну частину змагань. Це сталося після звернень та опитування клубів-учасників цієї стадії змагань. Отож, перші матчі чвертьфіналу КУ перенесено з 3 грудня 2015 року на 2 березня 2016-го. Дату проведення матчів-відповідей чвертьфіналів визначать і повідомлять додатково.

КОЛЕСО ІСТОРІЇ. ЛУЦЬК

Олександр КОТИС

Шляхетська садиба на вулиці Ярошука була збудована у XVIII столітті. По центру приміщення розташовувалася піч, яка обігрівала кімнати, розміщені навколо. Імовірно, будівлю спорудила родина Грановських. Навколо була територія з парком, яка простягалася аж до Сапалаївки. У 1858 році Валентина Грановська продала маєток відставному генералові Францу Зайковському. Відтоді і збере-

глася назва будівлі – садиба Зайковського. Після смерті Франца садиба переходить до його сина Леопольда. На початку XX століття він пропонував частину своєї території як можливе місце розташування перенесеного з Парадного майдану базару. Ще на початку XX століття територія навколо будинку не була забудована і найкраще проглядалася з боку річки Сапалаївки. У листуванні Аделіни Зайковської та працівника магістрату, консерватора Юзе-

фа Дуткевича останній стверджував, що садиба з парком є цілісним комплексом, який не підлягає забудові. Проте час мав свої плани. Уже в тридцятих роках на вулиці Матейка з'явилися функціоналістичні житлові будинки – саме нижче по вулиці, де в XIX столітті і раніше був парк. Територію стали забудовувати. Сьогодні садиба Зайковського використовується як житловий будинок. Вона ще зберігає свої «риси шляхетності», але поволі їх утрачає.

Х АНЕКДОТИ

- Бабусю, скільки кілометрів до сусіднього села?
- П'ять було. А потім приїхали фавіци, перемеряли і наміряли сім. Тепер ходимо зайвих два кілометри.
-
- Я віддала тобі найкращі роки свого життя! – кричить дружина чоловікові.
- Не лякай мене, неже попереду ще й гірші?
-
- Найбільша помилка жінок: «Він зміниться!»
- Найбільша помилка чоловіків: «Вона нікуди не подінеться!»
-
- Тату, а чому цей фільм не можна дивитися дітям?
- Сиди тихо. Зараз сам побачиш.
-
- Мені, будь ласка, подвійний віскі.
- Дівчинко! Це шкільна їдальня!
- Ой, вибачте, я задумалася. Компот, будь ласка.
-
- Любий, дай мені грошей на пілінг!
- А що це?
- Це коли стару шкіру знімаєш, а нова – гладка і красива!
- А я думав, що ви, змії, безплатно линяєте.
-
- СМСка від дружини: «Забери дитину з вулиці, покупай, нагодуй і вклади спати».
- Відповідь чоловіка: «Я чотирьох відмив, поки свого знайшов».

◆ ПРИВАТНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПРОДАЮ
 ◆ Велосипеди з Німеччини, великий вибір. Можливість доставки на замовлення. Тел.: (050) 438-34-75.
 ◆ Сітку металеву для огорожі, стовпчики та фіртку. Тел.: (066) 233-86-51.
 ◆ Швейну машинку Singer (1968 року) у робочому стані. Тел.: (096) 765-06-93.
 ◆ DVD-плеер чорного кольору б/в, вставляється флешка. Ціна 200 грн. Тел.: (093) 927-01-25.
 ◆ Шкіряні дивани у хорошому стані. Тел.: (050) 438-34-75.
 ◆ Стелажі до гаража або складу. Тел.: (095) 543-45-12.
 ◆ Продаю стіл, шафу з антресолю, два крісла дерев'яні і вішак для одягу та взуття. Ціна договірна. Тел.: (050) 804-89-30.
 ◆ Ракетку для великого тенісу Dunlop, оригінал. Тел.: (095) 543-45-12.
 ◆ Економний обігрівач (15 коп/год). Тел.: (050) 135-44-52.
 ◆ Новий подвійний вимикач білого кольору з лампочкою. Ціна 25 гривень. Тел.: (093) 927-01-25.
 ◆ Меблі: шафа, диван, сервант, шафа книжкова. В хорошому стані. Тел.: (063) 451-40-68.

◆ Шашличницю ковану ручної роботи. Ціна договірна. Тел.: (066) 408-29-36.
 ◆ Дитячу ванночку голубого кольору у хорошому стані (б/в). Ціна договірна. Тел.: (095) 360-09-96.
 ◆ Телевізор «Електрон», диван та кухню б/в. Тел.: (098) 262-43-97.
 ◆ Зерновий комбайн MF-186, готовий до сезону. Тел.: (050) 642-14-50.
 ◆ Матрац пружинний двосторонній на односпальне ліжко. Тел.: 23-31-24.
 ◆ Холодильник б/в. Тел.: (050) 438-34-75.
 ◆ Нову пральну машинку «Ауріка 101» (напівавтомат) та кольоровий телевізор «Фотон» у хорошому стані. Тел.: (095) 602-01-72.
 ◆ Два дерев'яні крісла. Тел.: (095) 418-49-08.
 ◆ Продам мобільний телефон Samsung C-3312, сенсорний, білого кольору. Ціна 400 грн. Тел.: (050) 135-44-52.
 ◆ Газову плиту «Грета» на 4 конфорки коричневого кольору. Б/в 1 рік. Тел.: (050) 804-89-30.
 ◆ Дерев'яні вікна зашклені б/в, дерев'яну вішалку з тумбою для взуття і кованим шашличницю. В хорошому стані. Тел.: (050) 995-39-71.
 ◆ Швейну машинку «Чайка» з тумбою та холодильником «Дніпро-2». Тел.: 71-10-82, (095) 303-75-00.

◆ Клей ПВА вагою 10 кг. Тел.: (098) 262-43-97.
 ◆ Вікна дерев'яні нові розмірами 130x100 і 170x170 та двері нові з коробкою, 2 шт. Тел.: (098) 262-43-97.
 ◆ Бруківку-камінь (шашку), чорний, базальтовий. Розмір 5x5, 7x7, 10x10x5 см. Ціна 90 – 115 грн/м². Тел.: (050) 378-84-38.
 ◆ Секцію від стінки «Волинь» (сервант багатопільового призначення). Тел.: (050) 804-89-30.
 ◆ Квартиру в центрі Луцька (просп. Волі), 52 м². Тел.: (095) 543-45-12.
 ◆ Земельну ділянку під забудову в селі Лаврові Луцького району, 0,20 га. Вихід до озера, поруч церква, школа. Є газ і світло. Ціна договірна. Тел.: (095) 418-49-08.

КУПЛЮ
 ◆ Намисто, речі старовини і стару радянську апаратуру, плати. Тел.: (096) 364-62-03.
 ◆ Б/в меблі у квартиру (після 2000 року виробництва) у будь-якому стані. Самі забираємо. Тел.: 29-29-92, (095) 890-49-60, (096) 501-59-71.

ПОСЛУГИ
 ◆ Допомога у виконанні наукових, курсових і дипломних робіт для студентів факультету міжнародних відносин. Тел.: (050) 279-45-14.

◆ Виготовлення кованих виробів, продаж елементів, сітка для огорожі, зварна сітка. Тел.: (050) 672-24-55.
 ◆ Приватний адвокат. Консультації, складання заяв, скарг, договорів. Захист у кримінальних справах (слідство, суд). Представництво у цивільних, адміністративних, господарських справах. Свідоцтво № 31 від 29.06.93 р. Тел.: 72-37-26.
 ◆ Виконуємо ремонтні роботи (шпаклювання стін, стелі; вкладання плитки, ламінату; декоративна штукатурка). Досвід роботи. Тел.: (097) 926-67-10, (096) 632-04-85.
 ◆ Надаємо послуги вантажника, різноробочого (винесення будівельного сміття під час або після ремонту). Виконуємо всі види будівельно-демонтажних робіт. Тел.: (093) 927-01-25.
 ◆ Виконуємо різні види земляних робіт (чищення підвалів від зайвої землі, засипання ям, септиків та інше). Тел.: (093) 927-01-25.

Подати оголошення можна за номером телефону: 788-005
 або написати нам на поштову скриньку: hroniky.reklama@gmail.com

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД
від 12 листопада 2015 року

Відомий цар «із комплексу»
 Закрут кабелю, спіралі
 Піч для плавлення металів
 Щезлі на Русі аvari
 Волохатий колега Багіри
 Межа між суміжними ріками
 Неймовірна тиснява
 Оточена фортеця міста
 Для супостата флангові лещата
 Також знаний як напівмавпа
 Концентрація думки
 Горіх без шкаралупи
 Смуғастий мінерал
 Урочистий вірш
 Ремінець для пса
 Душевна неприязнь, відраза
 Темношкіра російська ведуча
 Частина країни на терит. іншої
 Жінка до пари батькові
 Ім'я музи художника Далі
 Мегаполіс у Давній Греції
 «Нічна» кількість вояків (арх.)
 Лісовий родич курки
 Нині склозавод, а колись – ?
 Теплий чобіт сибіряка
 Місто, в якому Ж. Верн народився
 Діброва – за статуСОМ
 Почуття, що совість гризе
 Композитора твор визначний
 Грубий зсукачний батіг
 Ірландський актор Ліам ...
 Соевий сир, азійська страва
 Дурниця (жарг.)
 Він над губою «щітку» має
 ... Кутунью, співак
 Тривожний попередник паніки
 Сектор і місто, межує з Ізраїлем
 Чепіга, леміш, відвал
 Володар потойбіччя в еллінів
 Між окрайною та округою
 Сама середина кінської морди
 Атлетичний снаряд
 Брат опуху (мед.)
 Плетена сестра тину
 Художник Ієронім ...
 Француз Жан із кіноекрана
 Ян Гутенберг за факхом
 ... Корзун
 Дорожній чемодан
 Геєна вогняна у греків
 Трофей ірокеза

Хроніки ЛЮБАРТА

Реєстраційне свідоцтво ВЛ №365-99ПР від 26 квітня 2010 р. Засновник – ТзОВ «Редакція газети «Хроніки Любарта»

Редактор Андрій Лучик
Адреса редакції: м. Луцьк, просп. Волі 1Б, 2-й пов., оф. 2-16
Контакти: (0332)788-005, hroniky@gmail.com, www.hroniky.com
 Відповідальність за зміст публікацій та достовірність фактів несе автор.
 Редакція залишає за собою право літературного редагування матеріалів. Газета є виданням вільних журналістів, деякі автори працюють під псевдонімами. Виходить один раз на тиждень. Обсяг – 4 друк. арк.
ТзОВ «Експрес Медіа Друк»
 81085, Львівська область, Яворівський район, с. Рясна-Руська, вул. Свободи, 5
 Наклад 10 000 прим. Замовлення: 21962.
 З приводу розміщення реклами звертайтеся:
(095) 712 25 98
hroniky.reklama@gmail.com

*Під час підготовки номера використовувалися інформаційні повідомлення та фотографії з сайтів:
pravda.lutsk.ua, vip.volyn.ua, simya.com.ua, volynnews.com, volynpost.com, uk.wikipedia.org, hromadske.volyn.ua*

